

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním řízení

Claims Disputing in Insolvency Proceeding

Student: Monika Miklovičová

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Ptašník Adam, Ph.D

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

Ostrava 11.5 2010

.....
Monika Miklovičová

Obsah

1. Úvod	6
2. Právní úprava věřitele a uplatňování jejich pohledávek	8
2.1 Věřitel	8
2.1.1 Druhy věřitelů	8
2.1.2 Zajištěný věřitel	8
2.1.3 Některá práva a povinnosti věřitele	9
2.2 Pohledávka	10
2.2.1 Druhy pohledávek v insolvenčním řízení	10
3. Vývoj sporu o popření pohledávky	13
3.1 Insolvenční řízení	13
3.1.2 Insolvenční návrh	13
3.2 Prvotní posouzení pohledávky	14
3.3 Přihlášení pohledávek do insolvenčního řízení	14
3.3.1 Přihláška a její náležitosti	15
3.3.2 Nadhodnocení pohledávky	17
3.4 Přezkoumání přihlášených pohledávek insolvenčním správcem	17
3.5 Seznam přihlášených pohledávek	18
3.6 Přezkumné jednání	19
3.7 Popření pohledávky	20
3.7.2 Popření pohledávky dlužníkem	22
3.7.3 Popření pohledávky věřitelem	22
3.8 Schůze věřitelů	24
3.9 Incidenční spory	26
4. Zhodnocení situace po zrušení ustanovení o popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním zákoně	28
4.1 Stížnosti vedoucí Ústavní soud ke zrušení ustanovení	28
4.2.1 Odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu	30
4.3 Návrh novely právní úpravy insolvenčního zákona	33
4.4 Kritiky na rozhodnutí Ústavního soudu	36
4.5 Příklady popření pohledávek z praxe	40
5. Závěr	45
6. Seznam použité literatury	47

7. Seznam zkratek.....	49
8. Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	50
9. Seznam příloh.....	51
10. Přílohy	52

1. Úvod

Jak vyplývá z průzkumu společnosti Creditreform, bylo v prvním čtvrtletí roku 2011 podáno o 62 % více insolvenčních návrhů, než za stejné období loňského roku.¹ Pro svá úvodní slova jsem vybrala tento aktuální výsledek průzkumu proto, abych nastínila ekonomickou situaci v České republice a především to, jak velkou roli hraje v současné době insolvenční řízení. Ač to může znít jako klišé, toto téma je jistě v dnešní době, kdy roste zadluženost jak společností tak občanů, velmi aktuální.

Jednou z částí insolvenčního zákona je ustanovení o popření pohledávek věřitelů, což je také téma mé bakalářské práce. Budu se snažit přiblížit situaci, kdy a kým je možné pohledávky popřít, jak toto popírání probíhá a kdo o něm rozhoduje a o nemožnosti věřitelů popírat pohledávky ostatních věřitelů přihlášených do insolvenčního řízení.

Dne 1. července 2010 rozhodl český Ústavní soud o zrušení části insolvenčního zákona (§ 192 odst. 1) s platností ke dni 31. 3. 2011, týkající se zákazu popírat pohledávky věřitele v insolvenčním řízení jinými věřiteli. Neprodleně po uveřejnění se vyrojila řada kritik, jež uvádím v poslední kapitole mé práce, a které považují toto rozhodnutí Ústavního soudu za nesmírnou chybu a za projev neznalosti jednoduchého práva.

Cílem mé bakalářské práce bude přiblížit systém popírání pohledávek věřitelů, analyzovat odůvodnění Ústavního soudu ke zrušení ustanovení a zamyslet se nad tím, zda jsou uveřejněné kritiky oprávněné či nikoli. Možnost věřitelů popírat pohledávky jiných věřitelů byla sice umožněna již v předešlé právní úpravě zákona o konkursu a vyrovnání, ale v nové úpravě Insolvenčního zákona jim byla tato možnost odeprána. Bude tedy zrušení ustanovení, které věřitelům neumožňuje popírat pohledávky, znamenat krok vpřed?

V první kapitole se budu zabývat pojmy věřitel a pohledávka, což jsou podle mě klíčová slova, která jsou nutná zmínit pro ty, jež se v oblasti „insolvence“ nepohybují. Ve druhé kapitole popíšu průběh samotného insolvenčního řízení a vývoj sporu o popření pohledávek.

¹ ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ; Insolvenčních návrhů ve čtvrtletí meziročně o 62 procent víc [online] 4.4 2011 [cit 15.4 2011] dostupný z WWW: <<http://www.financninoviny.cz>>

Poslední kapitola je podle mě nejzajímavější a nejdůležitější částí mé bakalářské práce. Právě v té se dostanu k samotné analýze odůvodnění zrušení ustanovení § 192 InsZ a kritiky soudců, které s usnesením Ústavního soudu nesouhlasí. Mimo jiné se v ní objevují také příklady z praxe, vztahující se k tématu popírání pohledávek v rámci insolvenčního řízení.

V této bakalářské práci je zachycen právní stav ke dni 30. 3. 2011.

2. právní úprava věřitele a uplatňování jejich pohledávek

V této kapitole nastíním některé základní pojmy, kterými se budu ve své práci zabývat, a to kdo je věřitel, jaké má práva a povinnosti, co je to pohledávka, kdy vzniká a jaké druhy pohledávek existují v insolvenčním řízení.

2.1 Věřitel

Věřitel je subjekt práva oprávněný ze závazkového právního vztahu požadovat plnění po dlužníkovi.² Věřitel má pohledávku za dlužníkem, dlužník má dluh vůči věřiteli. Věřitelem mohou být jak fyzické, tak právnické osoby, které se domáhají uspokojení své pohledávky vůči dlužníkovi podáním přihlášky pohledávky do insolvenčního řízení. Označení věřitel vzešlo ze skutečnosti, že půjčující osoba věřila, že jí dlužník dlužnou částku splatí.

2.1.1 Druhy věřitelů

V insolvenčním řízení lze věřitele rozdělit do několika skupin podle určitých kritérií, a to podle způsobů uplatňování jejich pohledávek a podle jejich uspokojování v insolvenčním řízení. Do jiné skupiny patří ti věřitelé, jejichž pohledávky jsou z uspokojení v insolvenčním řízení vyloučeny.³ Dále můžeme věřitele dělit podle toho, zda uplatňují svou pohledávku pomocí přihlášky nebo jinak. Zákon totiž může stanovit, že podle § 165 odst. 1 se uspokojují i někteří věřitelé, kteří nepodávají přihlášku pohledávky, splňují-li zákonem stanovené podmínky (viz 2.2.1).⁴

2.1.2 Zajištěný věřitel

Zajištěný věřitel uplatňuje svou pohledávku přihláškou pohledávky, ve které musí uvést okolnosti vzniku zajištění a přiložit listiny, které to dokládají.⁵ Tato pohledávka je uspokojena během insolvenčního řízení. Podle InsZ § 2 písmena g) je „*zajištěným věřitelem věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti,*

²KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 41 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

³WINTEROVÁ, A. a kolektiv *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde Praha, 2008. 645 s. ISBN: 80-7201-595-8

⁴ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 165 odst. 2

⁵ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 361 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy.“⁶

Pro pořadí uspokojení jejich pohledávek je rozhodující doba vzniku zástavního práva nebo doba vzniku zajištění.⁷ Jestliže je ale znaleckým posudkem po rozhodnutí o úpadku zjištěno, že výše zajištění je nižší než výše zajištěné pohledávky, považuje se pohledávka do zjištěného rozdílu za nezajištěnou. Mezi zajištěné věřitele již nepatří osoby, jejichž pohledávka byla zajištěna věcí, právem či jinou majetkovou hodnotou patřící třetí osobě. Používám slovo již, neboť v předchozí úpravě zákona o konkurzu a vyrovnání bylo zajištění po prohlášení konkurzu vymáháno od těchto třetích osob a stalo se tak součástí konkurzní podstaty.⁸

2.1.3 Některá práva a povinnosti věřitele

Mezi práva věřitele patří právo přihlásit svou pohledávku do insolvenčního řízení a účastnit se schůze věřitelů. Od 31. března 2011 budou mít, znova po několika letech, věřitelé opět právo popírat pohledávky ostatních věřitelů. Jako další je právo věřitele na náhradu škody či jiné újmy způsobené v průběhu insolvenčního řízení.⁹ Tato škoda může být způsobena insolvenčním správcem, dlužníkem, jiným věřitelem či dokonce třetí osobou. Náhrada této škody nebo jiné újmy je předmětem incidenčního sporu. Naproti tomu je věřitel povinen uhradit škodu způsobenou dlužníkovi, proti kterému podal návrh na insolvenční řízení, pokud byl tento návrh pouze mířeným šikanózním prostředkem proti dlužníkovi. Mezi další povinnosti věřitele, je-li navrhovatelem insolvenčního řízení, patří uhradit zálohu na náklady řízení. Tato záloha může činit až 50 000 Kč.

⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 2 písm. g)

⁷ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 362 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

⁸ Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, § 27 odst.5

⁹ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 108

2.2 Pohledávka

Pohledávka je právo věřitele na plnění od dlužníka.¹⁰ Spočívá v právu věřitele požadovat po dlužníkovi, aby něco dal (například peníze ve stanovené výši), konal, něčeho se zdržel nebo něco strpěl. Účastníky tohoto práva jsou věřitel a dlužník.

Pohledávka může být peněžitá nebo nepeněžitá. Jedná se o majetkovou hodnotu, kterou lze až na výjimky převést na jiného (postoupení pohledávky) a která, nezanikne-li smrtí věřitele, může být předmětem dědění. Každá pohledávka musí být splatná, a to jak peněžitá, tak nepeněžitá. Jestliže takto splatná pohledávka není dlužníkem uspokojena, má věřitel právo vymáhat splacení této pohledávky na dlužníkovi soudní cestou.

2.2.1 Druhy pohledávek v insolvenčním řízení

V insolvenčním řízení se v některých situacích k pohledávkám přistupuje různě podle jejich druhu (pořadí). Rozeznáváme tyto druhy:¹¹

1. **Klasické pohledávky.** Tyto pohledávky nespádají do žádné jiné z níže uvedených kategorií. Jde např. o plnění z kupní smlouvy. Takovou pohledávku může věřitel uplatnit pomocí přihlášky od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku a poté čeká na další pokyny insolvenčního správce nebo insolvenčního soudu.

2. **Zajištěné pohledávky.** Jsou to pohledávky, jejichž plnění je zajištěno zástavním právem, zadržovacím právem nebo omezením převodu nemovitostí.¹² Tyto pohledávky se přihlašují do insolvenčního řízení přihláškou pohledávky a uspokojují se v průběhu řízení, a to přednostně z výnosu z věci, jimiž je zajištěna.¹³ Teprve pokud je tato pohledávka uspokojena, lze zbytek výnosu použít na jiné pohledávky. Zajištění pohledávky a její výši zajištění musí věřitel doložit. Jak jsem již uvedla výše, mezi zajištěné pohledávky nepatří ty, které jsou zajištěné věcí, právem či jinou majetkovou hodnotou patřící třetí osobě.

¹⁰VAIGERT, D.; PHILIPPI, T.; NAVRÁTILOVÁ, H. a kolektiv *Pohledávky-právní příručka věřitele*. Praha: Computer Press, 2006. 7 s. ISBN: 80-251-0881-3

¹¹VAIGERT, D.; PHILIPPI, T.; NAVRÁTILOVÁ, H. a kolektiv.; *Pohledávky-právní příručka věřitele*. Praha: Computer Press, 2006. 268 s. ISBN: 80-251-0881-3

¹² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), §2

¹³ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 361 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

3. Pohledávky za majetkovou podstatou. Jedná se o pohledávky související se správou a udržováním majetkové podstaty, které vznikly po vyhlášení insolvenčního řízení nebo vyhlášení moratoria.¹⁴ Jsou to především náklady, nutné výdaje a odměna insolvenčního správce a členů věřitelského výboru, pohledávky věřitelů z úvěrového financování nebo daně, poplatky, cla a pojistné na sociální zabezpečení aj.¹⁵ Pohledávky za majetkovou podstatou, které vznikly v průběhu insolvenčního řízení, není nutné uplatňovat pomocí přihlášky pohledávky u insolvenčního soudu, ale uplatňují se přímo u insolvenčního správce žádostí o zaplacení, nejlépe písemnou formou.¹⁶ Tyto pohledávky lze uspokojit kdykoli během insolvenčního řízení, z jakýchkoli prostředků majetkové podstaty, tudíž v konečném důsledku snižují poměrné uspokojení věřitelů, kteří své pohledávky řádně přihlásili.

4. Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. V tomto případě se jedná o výživné, náhradu škody způsobené na zdraví, pracovněprávní pohledávky zaměstnanců věřitele, pohledávky vůči státu a další pohledávky, u kterých tak stanoví zákon.¹⁷ Tyto pohledávky se uspokojují, stejně jako pohledávky za majetkovou podstatou, v plné výši kdykoli během řízení a neuplatňují se přihláškou pohledávky, ale taktéž u insolvenčního správce.¹⁸

5. Podřízené pohledávky jsou pohledávky společníků dlužníka nebo pohledávky, které vznikly z podřízených dluhopisů. Takovéto pohledávky se podle smlouvy uspokojují v insolvenčním řízení teprve až budou uspokojeny všechny ostatní pohledávky, s výjimkou pohledávek vyloučených, a to v závislosti na dohodnuté nebo stanovené míře jejich podřízenosti. Pohledávky společníků nebo členů dlužníka se uspokojují až jako poslední, a to poměrně. Tyto pohledávky se rovněž nepřihlašují do insolvenčního řízení přihláškou pohledávky, ale oznamují se insolvenčnímu správci, který o nich vede evidenci.

¹⁴ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 437 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

¹⁵ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 168 odst. 2

¹⁶ MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro ne právníky*. Praha: Linde, 2009. 74 s. ISBN: 978-80-7201-780-5

¹⁷ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 169 odst. 1

¹⁸ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 435 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

6. **Vyloučené pohledávky** jsou takové, které se za insolvenčního řízení vůbec neuspokojují, ale to však neznamená, že tyto pohledávky zaniknou.¹⁹ Po skončení insolvenčního řízení je může věřitel vymáhat z dlužníka běžnými právními prostředky, pokud tedy dlužník bude disponovat ještě nějakým majetkem. Tyto pohledávky jsou upraveny v ustanovení § 170 insolvenčního zákona. Jde např. o úroky, úroky z prodlení, pohledávky věřitelů z darovacích smluv, náklady účastníků řízení vzniklé jim účastí v insolvenčním řízení, poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů nebo smluvní pokuty dohodnuté před zahájením insolvenčního řízení a jiné. Důvodem pro tyto vyloučené pohledávky je snaha zabránit navyšování pohledávek s ohledem na dobu trvání řízení.²⁰ Mezi těmito vyloučenými pohledávkami existuje však i výjimka, která se týká zajištěných věřitelů. Ti mají podle insolvenčního zákona (§ 171 InsZ) právo na úroky, které byly sjednány v rámci pohledávky, kterou věřitel v insolvenčním řízení uplatňuje. *„Byl-li sjednán úrok, zajištěná pohledávka se úročí v rozsahu zajištění ode dne následujícího po dni rozhodnutí o způsobu řešení úpadku úrokovou sazbou dohodnutou před tím, než se dlužník dostal do prodlení.“*²¹ Mezi vyloučené pohledávky můžeme řadit také ty, které nebyly přihlášeny ve stanovené lhůtě.²²

V této kapitole jsem nastínila pojmy věřitel a pohledávka a s jakými druhy pohledávek se můžeme v insolvenčním řízení setkat. V následující kapitole se budu soustředit na samotný průběh insolvenčního řízení a jak probíhá popírání přihlášených pohledávek.

¹⁹WINTEROVÁ, A. a kolektiv *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde Praha, 2008. 647 s. ISBN: 80-7201-595-8

²⁰KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 437 s. ISBN: 978-80-7400-320-2,

²¹ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 171

²²WINTEROVÁ, A. a kolektiv *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde Praha, 2008. 653 s. ISBN: 80-7201-595-8,

3. Vývoj sporu o popření pohledávky

V této kapitole se budu snažit objasnit jednu z částí insolvenčního řízení, a to popření pohledávek věřitelů. Nejdříve ve stručnosti popíšu, co to je insolvenční řízení, způsob přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení a jejich následné přezkoumání. V další části přejdu k samotnému popírání pohledávek, kdo může a kdo nemůže pohledávky popřít, a zda se dají popřít všechny druhy pohledávek.

3.1 Insolvenční řízení

Insolvenční řízení má jediný cíl, a to pomoci hledat řešení pro dlužníka a jeho věřitele v situaci, kdy je dlužník v úpadku nebo je předlužen. Smyslem insolvenčního řízení je dosáhnout majetkového uspořádání mezi větším počtem věřitelů. Základním a nezaměnitelným rysem insolvenčního řízení je jeho kolektivní charakter, tedy že v řízení vystupuje více než jeden věřitel. Řízení se zahajuje dnem, kdy insolvenční návrh došel příslušnému insolvenčnímu soudu.

3.1.2 Insolvenční návrh

Insolvenční řízení lze zahájit pouze na návrh některého z věřitele, jehož pohledávka vůči dlužníkovi je již po splatnosti nebo může insolvenční návrh podat sám dlužník.²³ V případě hrozícího úpadku může návrh na zahájení řízení podat pouze dlužník, protože v takové situaci je pouze on schopný odpovědně posoudit, zda už úpadek hrozí nebo je ještě v jeho moci svou ekonomickou situaci vyřešit. V okamžiku, kdy se dlužník dozví o své platební neschopnosti, je povinen podat návrh na insolvenční řízení. Tuto povinnost mají též zákonní zástupci dlužníka nebo statutární orgán, je-li dlužník právnická osoba, kteří podávají návrh jménem dlužníka. Dlužník by tedy měl mít v každém okamžiku neustálý přehled o svém movitém a nemovitém majetku, což však není schopen vždy splnit. Jestliže dlužník nepodal insolvenční návrh poté, co se dozvěděl, že je v úpadku, má povinnost zaplatit věřiteli škodu tím způsobenou. Touto škodou se myslí rozdíl mezi výší pohledávky, kterou věřitel přihlásil do insolvenčního řízení a částkou, kterou byla v řízení přihlášená pohledávka uspokojena. Této povinnosti se dlužník zproští, prokáže-li, že nepodání návrhu nemělo vliv na výši uspokojení jeho pohledávky. Insolvenční návrh je

²³ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 193-195 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

přijat, jestliže se podle insolvenčního návrhu prokáže, že je dlužník v úpadku. Aby byl dlužník v úpadku, musí mít více věřitelů a pohledávky více jak 30 dní po splatnosti, které není schopen splatit.²⁴

3.2 Prvotní posouzení pohledávky

Prvním krokem před podáním návrhu by mělo být posouzení samotného věřitele, zda jeho pohledávka, kterou hodlá uplatnit v insolvenčním řízení, je platná a skutečně existuje. Pro platnost pohledávky je nutné, aby případná smlouva mezi věřitelem a dlužníkem vyhovovala právním zákonným předpokladům (svobodná vůle při uzavření smlouvy, možnost plnění smlouvy atd.).²⁵ V takovém případě může být daná pohledávka právně vymahatelná. V tomto směru je správně použito slovo může, protože ne každá platná pohledávka musí být zároveň pohledávka vymahatelná. Tou je například pohledávka promlčená. Ačkoliv po promlčení nezaniká její platnost, po vznesení námitky promlčení nárok na její vymáhání právně zaniká. Je-li si věřitel vědom těchto skutečností, může svou pohledávku s čistým svědomím přihlásit do insolvenčního řízení.

3.3 Přihlášení pohledávek do insolvenčního řízení

Věřitelé podávají přihlášky do insolvenčního řízení na výzvu insolvenčního soudu, ale mají možnost uplatnit svou přihlášku i v případě, kdy insolvenční soud výzvu k podání přihlášek ještě nezveřejnil.²⁶ Výzvu může soud zveřejnit spolu s oznámením zahájení insolvenčního řízení nebo samostatně až poté.

Pro přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení je důležité, aby věřitel stihl podat přihlášku včas. Přihlášky se podávají od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. Tato lhůta nesmí skončit dříve, než se rozhodne o úpadku a zároveň se zakazuje soudu tuto lhůtu zkrátit. Soud je při stanovení konkrétní lhůty omezen pouze maximální a minimální délkou trvání, obvykle činí lhůta k přihlášení pohledávek 30 až 60 dnů podle povahy a charakteru insolvenčního řízení. Jestliže věřitel tento termín nestihne a podá přihlášku později, nebude se na ni brát u insolvenčního soudu zřetel a nebude se moci v insolvenčním řízení uspokojit. Právě nedodržení lhůty pro podání

²⁴ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), §3

²⁵ VAIGERT, D.; PHILIPPI, T.; NAVRÁTILOVÁ, H. a kolektiv *Pohledávky-právní příručka věřitele*. Praha: Computer Press, 2006. 15 s. ISBN: 80-251-0881-3

²⁶ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 380-385 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

příhlášek je nejčastějším důvodem následného odmítnutí pohledávek insolvenčním správcem v přezkumném jednání. Přihlašují se jak pohledávky již dříve uplatněné u soudu, tak i pohledávky vykonatelné včetně těch, které jsou vymáhány exekucí nebo výkonem rozhodnutí. Dále lze přihlásit pohledávky nesplatné nebo vázané na podmínku. Věřitel, který podal návrh na zahájení insolvenčního řízení, je povinen (podle §105 InsZ) svou přihlášku pohledávky odevzdat spolu s návrhem. Přihlášku pohledávky, která je omylem podána u jiného než insolvenčního soudu, předá tento soud neprodleně soudu insolvenčnímu. Účinky spojené s podáním přihlášky totiž nastávají až dnem, kdy přihláška dojde příslušnému insolvenčnímu soudu.

3.3.1 Přihláška a její náležitosti

Přihlášku pohledávky lze podat pouze na předepsaném formuláři, jehož podobu určuje vyhláška Ministerstva spravedlnosti²⁷ a za správnost vyplněných údajů v přihlášce odpovídá věřitel.²⁸ Přihláška je volně a bezplatně dostupná na internetových stránkách www.justice.cz. Pokud věřitel podá přihlášku na jiném než předepsaném formuláři, vyzve jej insolvenční správce, aby přihlášku opravil ve lhůtě, která nemůže být kratší než 15 dnů. Pokud by věřitel do stanovené lhůty pohledávku neopravil nebo na výzvu o opravení pohledávky nereagoval, předloží ji insolvenční správce soudu jako pohledávku, ke které se nemá v řízení přihlížet. Podle mého názoru je přihláška dosti nepřehledná, tudíž je velmi důležité, aby si věřitel dobře prostudoval pokyny k jejímu vyplnění. Přihláška pohledávky má charakter žaloby, proto musí splňovat jak řadu náležitostí, které upravuje § 174 insolvenčního zákona, ale také náležitosti podle § 42 odst.4 a § 79 odst.1 Občanského soudního řádu. Takovými náležitostmi je např. věc, které se přihláška týká, skutečný důvod vzniku pohledávky a její výše, dále kterému soudu je určena a musí obsahovat spisovou značku, pod kterou je insolvenční řízení vedeno. Věřitel by měl také uvést, zda se jedná o pohledávku peněžitou nebo nepeněžitou, splatnou nebo nesplatnou, zda je vyčíslena v českých korunách nebo v cizí měně apod. Jestliže se jedná o pohledávku zajištěnou, musí věřitel uvést, zda uplatňuje její uspokojení ze zajištění a označit druh zajištění a dobu jeho vzniku. K přihlášce by mělo být také připojeno prohlášení o pravdivosti uvedených údajů. Přihlášky a jejich přílohy se podávají dvojmo, jedno vyhotovení zůstává insolvenčnímu

²⁷ Ustanovení §§ 21 a 22 vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona

²⁸ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 385 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

soudu a druhé soud posílá insolvenčnímu správci. Přihlášky se bez příloh zveřejňují v insolvenčním rejstříku.

Věřitel má právo kdykoli v průběhu insolvenčního řízení svou přihlášku pohledávky stáhnout. Jestliže nastane v průběhu insolvenčního řízení skutečnost, na základě které insolvenční soud odmítne pohlížet k přihlášce nebo přihlášené pohledávce a vydá rozhodnutí, proti kterému je možné se odvolat, má přihlášený věřitel právo odvolání podat. Takovéto rozhodnutí soudu se doručuje jak přihlášenému věřiteli, tak insolvenčnímu správci a dlužníkovi.

Každou pohledávku je nutné vyjádřit v peněžní hodnotě. Jedná-li se o pohledávku nepeněžitou nebo pohledávku v neurčité výši, musí být její peněžní hodnota vyčíslena na základě odhadu. Tento odhad se nejčastěji vyčísluje podle zákona č. 151/1997Sb. o oceňování majetku. Jestliže je pohledávka v cizí měně, musí být přepočtena na měnu českou, a to podle kurzu devizového trhu v okamžiku zahájení insolvenčního řízení. Pohledávky v měnách, pro které Česká národní banka nevyhlašuje kurz devizového trhu, se přepočtou na základě středního kurzu banky dané země. Přepočet všech pohledávek je nutný pro určení hlasů jednotlivých věřitelů při hlasování na věřitelské schůzi. Platí totiž, že za každou 1 Kč pohledávky připadá věřiteli jeden hlas.

Přílohy přihlášky

K přihlášce je potřeba připojit také přílohy, kterými mohou být listiny dokládající existenci věřitele, jako výpis z obchodního rejstříku, kopie smluv, soudních rozhodnutí a další listiny, na které věřitel odkazuje v podané přihlášce, a které dokládají uvedené údaje v ní.²⁹ Jestliže je věřitel v insolvenčním řízení zastoupen na základě plné moci, je povinností připojit jako přílohu také písemnou plnou moc udělenou věřitelem zmocněnci. Listiny, které mají být přílohami, uvádí vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 311/2007 Sb.

Pokud věřitel nedoloží pohledávku listinami v dostatečné míře, nelze to považovat za vadu přihlášky, věřitel ovšem riskuje, že bude jeho pohledávka insolvenčním správcem

²⁹ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 391 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

popřena. Přesto, v případě pochybností insolvenčního správce o prokázání přihlášené pohledávky, může věřitele požádat o doplnění listin.

3.3.2 Nadhodnocení pohledávky

Nadhodnocení výše pohledávky (a to aspoň o 50% její skutečné výše) je insolvenčním soudem sankcionováno uložením povinnosti zaplatit převyšující částku, která případně majetkové podstatě.³⁰ K takto zjištěné pohledávce se v insolvenčním řízení vůbec nepřihlíží, a to ani ve skutečném rozsahu, ve kterém byla zjištěna. To znamená, že jestliže věřitel přihlásí do insolvenčního řízení pohledávku ve výši 100 000,00 Kč, ale skutečná výše bude jen 40 000,00 Kč (40%), nejen že se k pohledávce nebude přihlížet, ale věřitel bude muset zaplatit majetkové podstatě 60 000,00 Kč. Nejedná se o pokutu, která postihuje např. účastníky občanského soudního řízení, protože pokutovaná částka není příjmem do státního rozpočtu, ale do majetkové podstaty k uspokojení ostatních věřitelů.³¹ Takováhle pokuta může být určitým opatřením proti snaze věřitelů zmanipulovat insolvenční řízení.

3.4 Přezkoumání přihlášených pohledávek insolvenčním správcem

Insolvenční správce posuzuje dané pohledávky podle přiložených dokladů, účetnictví dlužníka nebo jeho evidence vedené podle zvláštního právního předpisu. Ke všem přihlášeným pohledávkám má dlužník, na výzvu insolvenčního správce, právo se vyjádřit. V případě potřeby provede o pohledávkách nezbytná šetření využitím součinnosti orgánů, které jsou povinny mu ji poskytnout.

Zjistí-li insolvenční správce na přihlášce pohledávky vadu nebo je-li přihláška neúplná, vyzve věřitele, aby přihlášku opravil nebo doplnil. Nestanoví-li správce delší lhůtu, musí věřitel opravenou přihlášku dodat do 15 dnů. Pohledávky, které věřitel nestihne do dané lhůty doplnit nebo opravit, předloží insolvenční správce insolvenčnímu soudu k rozhodnutí o tom, že se k přihlášce nebude v řízení přihlížet. S tímto rozhodnutím musí být věřitel srozuměn.

Insolvenčním správcem je dále sestaven seznam přihlášených pohledávek, do kterého se již nezařazují pohledávky, ke kterým se nepřihlíží nebo pohledávky

³⁰ RICHTER, T. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 2008. 254 s. ISBN: 978-80-7357-329-4

³¹ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 394 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

vyložené dle § 170 insolvenčního zákona a další pohledávky, u kterých to stanoví insolvenční zákon. V seznamu musí být také uvedeno, které pohledávky insolvenční správce popírá.

U každého věřitele musí být uvedeny údaje k možnosti jeho identifikace, výše přihlášené pohledávky a její pořadí. Zvláště se do seznamu zapisují věřitelé, jejichž pohledávka je zajištěná. V tomto případě se do seznamu také uvede důvod a způsob zajištění. Všichni účastníci řízení mají právo u insolvenčního správce nahlédnout do seznamu přihlášených pohledávek i do dokladů, na jejichž základě byl sestaven.

*„Úplný seznam přihlášených pohledávek zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání, a měli se přezkumné jednání konat do 15 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, nejpozději 3 dny přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání. Insolvenční soud dále bez zbytečného odkladu zveřejní v insolvenčním rejstříku každou změnu seznamu přihlášených pohledávek.“*³²

3.5 Seznam přihlášených pohledávek

Seznam přihlášených pohledávek sestavuje insolvenční správce, a to podle stejnopisu přihlášené pohledávky a jejich příloh. Do seznamu pohledávek se nezapisují pohledávky, ke kterým se nepřihlíží, pohledávky vyloučené a ostatní pohledávky, u kterých to stanovuje zákon.³³ Jestliže některou z pohledávek insolvenční správce popřel, musí to být v seznamu uvedeno. Zvláště se do seznamu uvádějí věřitelé zajištění, u kterých je, včetně ostatních údajů, v seznamu uveden způsob a důvod zajištění. U ostatních věřitelů je v seznamu uvedeno jeho jméno, IČ a sídlo společnosti věřitele, výše a pořadí jeho pohledávky a posouzení důvodu vzniku pohledávky. Seznam a doklady, které vedly k sestavení seznamu, jsou přístupné k nahlédnutí všem účastníkům řízení, a to buď v insolvenčním rejstříku nebo přímo na insolvenčním soudu poté, co mu jej správce předloží. Nejpozději 15 dnů před konáním přezkumného jednání, na kterém se bude o pohledávkách jednat, musí insolvenční soud seznam přihlášených pohledávek uveřejnit v insolvenčním rejstříku. Jestliže se přezkumné jednání koná do 15 dnů od uplynutí doby přihlášení pohledávek, uveřejní seznam nejpozději 3 dny před konáním. V insolvenčním

³² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) § 189 odst. 3

³³ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 410 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

rejstříku se také uveřejní veškeré změny vykonané v seznamu přihlášených pohledávek. Účastníci řízení by se měli se seznamem přihlášených pohledávek seznámit ještě před konáním přezkumného jednání, protože seznam přihlášek většinou předurčuje další vývoj insolvenčního jednání. Především mohou věřitelé zjistit celkový počet přihlášených pohledávek, ze kterého lze zhruba zjistit počet hlasů, kterými budou věřitelé disponovat na schůzi věřitelů nebo jaká bude pravděpodobnost uspokojování jejich pohledávek.

3.6 Přezkumné jednání

Přezkumné jednání nařizuje insolvenční soud a dochází na něm k zjištění nebo naopak k popření přihlášených pohledávek.³⁴ Soud také určuje termín a místo konání jednání, a to v rozhodnutí o úpadku. Termín konání přezkumného jednání určí insolvenční soud tak, aby se konalo nejpozději do 2 měsíců od ukončení lhůty k přihlášení pohledávek. Předvolání k přezkumnému jednání musí být doručeno insolvenčním soudem dlužníkovi i insolvenčnímu správci spolu s poučením o nutnosti jejich účasti. Právo popřít pohledávku má jak insolvenční správce, tak dlužník. Po několika letech budou mít tuto možnost opět také jednotliví věřitelé. Nutno dodat, že doteď mohou věřitelé na základě informací, které o pohledávkách mají, dát insolvenčnímu správci podnět k přezkumu pohledávky, kterou shledávají jako neprávem přihlášenou a insolvenční správce, ve svém zájmu, podnět prošetří.³⁵ V případě, že by insolvenční správce na podnět nereagoval, vystavuje se odpovědnosti za škodu, kterou věřitelům svým neodborným postupem způsobil. Jednotlivé pohledávky jsou přezkoumávány podle pořadí v seznamu přihlášených pohledávek. Po přezkumu je výsledek zjištění nebo popření zapsán do seznamu pohledávek. Takto upravený seznam pohledávek je pak součástí zápisu z přezkumného jednání.

Při přezkumném jednání může insolvenční správce v seznamu přihlášených pohledávek změnit pořadí jednotlivých pohledávek. Podle § 192 odst.2 InsZ může také věřitel v průběhu přezkumného řízení změnit důvod vzniku přihlašované pohledávky nebo její výši, ale pouze do okamžiku, než je zjištěna nebo účinně popřena právě jím přihlášená pohledávka.³⁶ Pokud z důvodu změny nelze přezkoumat přihlášenou pohledávku na určeném přezkumném jednání, nařídí insolvenční soud zvláštní přezkumné jednání.

³⁴ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 464 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

³⁵ PACHL, L. Průvodce věřitele insolvenčním řízením. *Právní fórum*, 2008, roč. 5, č. 1, s. 9. ISSN : 1214-7966

³⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), §192 odst.2

Věřitel je pak povinen nahradit ostatním věřitelům na jejich žádost náklady spojené s jejich účastí na zvláštním jednání. Tento paragraf neurčuje, jakým způsobem je možné měnit výši pohledávky, záleží tedy na věřiteli, zda výši pohledávky změní směrem nahoru nebo dolů.³⁷

Je-li pohledávka popřena v přezkumném jednání, je výsledek zapsán insolvenčním správcem do seznamu přihlášených pohledávek, který tvoří součást zápisu z přezkumného jednání. Na požádání je věřitelům insolvenčním soudem vydán ze seznamu výpis. Jestliže se některý z věřitelů nezúčastní přezkumného jednání, ve kterém je jeho nevykonatelná pohledávka popřena, musí být insolvenčním správcem písemně vyzooměn. Věřitelé takto popřené pohledávky mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30 dnů. Žaloba se podává vždy na insolvenčního správce. Nestihne-li věřitel podat žalobu do stanovené lhůty, k popřené pohledávce co do pravosti se dále nepřihlíží.

Vyjde-li na základě žaloby najevo, že popřená pohledávka je vykonatelná, musí insolvenční správce prokázat důvody, které vedly k jejímu popření. Insolvenční správce, který popřel vykonatelnou pohledávku v přezkumném jednání, podá do 30 dnů u insolvenčního soudu žalobu, kterou uplatní své popření proti věřiteli, který danou pohledávku přihlásil.

3.7 Popření pohledávky

Až donedávna mohl popírat přihlášené pohledávky pouze dlužník nebo insolvenční správce. Poté, co u Ústavního soudu prošel návrh na zrušení části ustanovení § 192 odst. 1 Insolvenčního zákona, který nabývá účinnosti 31. března 2011, budou mít nově právo popírat pohledávky také jednotliví věřitelé. Zda bylo toto rozhodnutí ku prospěchu či nikoli, budu zkoumat v následující kapitole.

Účinně lze popřít pohledávku pouze na přezkumném jednání. Dlužník může pohledávky popřít také písemně po tom, co na výzvu správce nahlédne do seznamu přihlášených pohledávek.³⁸ Popření je procesní úkon, proto musí splňovat dané podmínky podle § 42 odst.4 Občanského soudního řádu, především musí být zřejmé, co vlastně bylo

³⁷ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 419 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

³⁸ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 418 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

popřeno. U pohledávek může být popřena její pravost, výše či pořadí. V závislosti na tom rozeznává insolvenční soud tyto druhy popření:

1. **popření pravosti pohledávky** – Dlužník nebo insolvenční správce popírá, že by pohledávka vůbec vznikla nebo že již úplně zanikla anebo je promlčená.³⁹ Stačí, aby insolvenční správce popřel pohledávku co do jejího základu, a v podstatě tím říká, že zpochybňuje důvody vzniku pohledávky, které věřitel uvedl v přihlášce pohledávky. Samozřejmě musí uvést důvody, které jej ke zpochybnění pohledávky vedly. Jestliže insolvenční soud potvrdí, že základ nároku není odůvodněný, dále se již pohledávka co do její výše a pořadí nezkoumá.

2. **popření výše pohledávky** – V tomto případě je namítáno, že dlužníkův závazek je nižší než uvedl v přihlášce. Pohledávka tedy sice existuje, ale ne v takové výši, jakou věřitel uvedl. Osoba, popírající výši pohledávky, musí současně doložit, v jaké výši považuje pohledávku za spornou a také uvést, že zbývající část pohledávky nemá důvod zpochybňovat. Popřít pohledávku co do její výše lze pouze u nadhodnocené pohledávky, tzn., že popírající může pohledávku svým popěrným úkonem pouze snížit, ale nikoli zvýšit, a to ani tehdy, vyplývá-li to z listin přiložených k přihlášce pohledávky nebo z dlužníkovy evidence.

3. **popření pořadí pohledávky** – O popření pořadí jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka má méně výhodné pořadí, než jaké je uvedené v přihlášce pohledávky. Dále se může popírat právo na uspokojení pohledávky ze zajištění. Osoba, popírající pořadí pohledávky, musí současně uvést, v jakém pořadí by měla být pohledávka uspokojena. O popření pořadí jde i tehdy, nesouhlasí-li popírající s uplatněným pořadím pohledávky. K takovému popření musí být doloženo prohlášení, že je zcela nebo z části popíráno právo na uspokojení ze zajištění, a to protože neexistuje nebo se ho nelze z nějakých důvodů v řízení domáhat.

Výsledek takového sporu o určení výše, pravosti či pořadí pohledávky se zaznamenává insolvenčním soudem v upraveném seznamu pohledávek. Náklady, které jsou spojené se sporem o popření pohledávky, nejsou žádnému z účastníků nahrazeny. Náklady, které vznikly insolvenčnímu správci, jsou hrazeny z majetkové podstaty.

³⁹ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 420-423 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

Dojde- li však ke sporu kvůli chybě insolvenčního správce, hradí náklady řízení sám a ostatním účastníkům sporu je povinen tyto náklady uhradit.

3.7.1 Účinky popření pohledávky

Zákon jasně definuje, jaké účinky se ke kterému způsobu popření váží a kde je žádoucí tyto účinky, v zájmu právní jistoty účastníků, definovat. Popření pohledávky může mít v insolvenčním řízení tyto následky:⁴⁰

- a) popření výše pohledávky nemá vliv na její pořadí*
- b) popření pořadí pohledávky nemá vliv na pravost nebo výši pohledávky*
- c) popření práva na uspokojení pohledávky ze zajištění má však u zajištěného věřitele, který může tuto pohledávku vůči dlužníkovi uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění, stejné účinky jako popření pravosti pohledávky, a bylo-li toto právo popřeno jen zčásti, má to stejné účinky jako popření výše pohledávky*
- d) popření pohledávky dlužníkem nemá vliv na její zjištění, není-li stanoveno jinak*

3.7.2 Popření pohledávky dlužníkem

Dlužník může popírat výši či pravost pohledávek, jeho popření však nemá stejné účinky, jako když pohledávku popře sám insolvenční správce. Popření samotným dlužníkem nemá vliv na její zjištění. Popření ze strany dlužníka se nezapisuje do upraveného seznamu přihlášených pohledávek. Jiný případ by nastal, jestliže by se úpadek dlužníka řešil reorganizací nebo oddlužením. Pak by popření ze strany dlužníka mělo stejné účinky jako by pohledávku popřel sám insolvenční správce.

3.7.3 Popření pohledávky věřitelem

Jak jsem již zmínila, s účinností od 31. března 2011 bude možno v přezkumném jednání opět popírat pohledávky věřitelů ostatními věřiteli přihlášenými do insolvenčního řízení. Co toto ustanovení přinese se dozvíme v další kapitole. Teď bych se chtěla zmínit o tom, jakou možnost na popření mají věřitelé teď, tedy před nabytím platnosti ustanovení.

⁴⁰ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) § 196 odst. 1,2

Nemožnost práva popírat pohledávky byla věřitelům kompenzována v možnosti odvolat po přezkumném jednání insolvenčního správce ustanoveného soudem, jestliže s ním nejsou věřitelé spokojeni nebo se cítí být poškozeni a zvolit si dle vlastního výběru správce nového.⁴¹ Po odvolaném správci se mohou věřitelé po přezkumném řízení domáhat případné škody. Podle mého názoru to ovšem věřiteli dostatečně nenahrazuje odeprání práva možnosti popřít pohledávku. Insolvenčního správce sice odvolat mohou, ale až po přezkumném jednání, na kterém již mohlo dojít nepopřením pohledávky k poškození věřitelů. Odvolání správce a přezkum jeho jednání pak zbytečně insolvenční řízení prodlužuje.

Odvolání a následné zvolení insolvenčního správce se děje na schůzi věřitelů nejbližší následující po přezkumném jednání podle ust. §29 odst.1 Insolvenčního zákona. Nový správce je přijat, jestliže pro něj hlasovala nejméně polovina všech věřitelů, přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná dle výše jejich pohledávek. Podle J.Kotoučkové insolvenční správce vystupuje v insolvenčním řízení jako „zástupce věřitelů“ a jeho zvolením si tak věřitelé určili osobu, které svěřili správnost posouzení pravosti přihlášených pohledávek. S označením insolvenčního správce jako zástupce věřitelů však nesouhlasí Ústavní soud, jak uvedl v odůvodnění zrušení ustanovení §192 InsZ.⁴² Odlišný názor má též soudce Jiří Nykodým, podle kterého vystupuje insolvenční správce spíše jako zástupce dlužníka.⁴³ Insolvenční správce je dle ust. § 36 Insolvenčního zákona povinen vykonávat svou funkci svědomitě, s odbornou péčí a s vyvinutím veškerého úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, aby byli věřitelé uspokojeni v nejvyšší možné míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát přednost před vlastními zájmy i zájmy jiných osob.

Věřitelé, kteří volbu nového správce podcenili nebo ji dokonce ignorovali svou neúčastí na schůzi věřitelů, nesou určitý díl odpovědnosti za případný neuspokojivý výkon správce při posouzení pohledávek.

⁴¹ RICHTER,T. Ústavní soud České republiky: Popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním řízení. Návrh na zrušení části ustanovení 192.odst.1 věta první InsZ, *Obchodněprávní revue*, 2010, č.4, 109-111 s. ISSN 1803-6554

⁴² RYCHETSKÝ,P.; Text nálezu Ústavního soudu PL. ÚS 14/10 [online] 1.7 2010 [cit 12.2 2011] dostupný z WWW: < <http://www.concourt.cz/clanek/3585>>

⁴³ NYKODÝM,J.; Odlišné stanovisko [online] 1.7 2010 [cit.15.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>

3.8 Schůze věřitelů

Je věřitelským orgánem, do jejíž pravomoci spadají nejdůležitější rozhodnutí ohledně insolvenčního řízení.⁴⁴ Schůze věřitelů se může např. usnést, že odvolá z funkce insolvenčního správce ustanoveného insolvenčním soudem a stanoví nového, nebo mohou zvolit a odvolat členy věřitelského výboru a jeho náhradníků (hájí zájmy věřitelů a je volen na 1. schůzi věřitelů, jestliže se do insolvenčního řízení přihlásí více jak 50 věřitelů). Schůzi věřitelů svolává insolvenční soud z vlastní iniciativy, na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru nebo na návrh alespoň 2 věřitelů, jestliže jejich výše pohledávky činí alespoň 10% přihlášených pohledávek. Z toho vyplývá, že návrh dlužníka na svolání schůze není pro soud rozhodující, ale pokud bude dlužníkův návrh obsahovat odůvodnění a shledá-li ho soud opodstatněným, může jeho žádosti vyhovět. Soud svolává schůzi tak, aby se konala nejpozději do 2 měsíců od rozhodnutí o úpadku a pokud možno po přezkumném jednání. Koná-li se ještě před přezkumným jednáním, musí soud v rozhodnutí o úpadku navíc svolat další přezkumné jednání, a to na den po konání přezkumného jednání. Lhůta 2 měsíců od rozhodnutí o úpadku je však velice krátká, z toho důvodu je ve většině případů stanovena lhůta pro podání přihlášek pohledávek do insolvenčního řízení v minimální možné lhůtě, a to 30 dní. To proto, aby byl na první schůzi již zřejmý okruh možných věřitelů.

Právo účastnit se schůze věřitelů mají samozřejmě přihlášení věřitelé, dlužník, insolvenční správce, a také státní zastupitelství nebo odborová organizace, účastní-li se insolvenčního řízení. Právo účastnit se schůze ale neznamená, že mají právo též na schůzi hlasovat. Toto právo náleží jen věřitelům, a to jen těm, kteří mají hlasovací právo. Například věřitelé, jejichž pohledávka byla popřena, ale zatím nedošlo soudem ke konečnému rozhodnutí, mohou hlasovat pouze s povolením ostatních věřitelů. Jestliže se věřitel vzdá svého práva účastnit se schůze věřitelů, nezúčastní se hlasování nebo se na schůzi nedostaví, je to pouze k jeho neprospěchu, protože pak musí bez námitek strpět rozhodnutí ostatních věřitelů učiněná bez jeho přítomnosti, ač jsou pro něj nevýhodná. Není však řečeno, že by jeho účast na hlasování výsledek ovlivnila. Nově mohou hlasovat taky věřitelé, kteří se schůze neúčastní a to prostřednictvím hlasovacího lístku, ale pouze za předpokladu splnění některých podmínek, jako např. uvedením všech

⁴⁴ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 100 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

náležitostí do určeného vzoru hlasovacího lístku, ověřeným podpisem věřitele nebo doručením hlasovacího lístku insolvenčnímu soudu nejpozději den před konáním schůze věřitelů.⁴⁵ Ovšem jak je zmíněno v komentáři k insolvenčnímu zákonu,⁴⁶ při hlasování na věřitelské schůzi se pro přijetí rozhodnutí počítá jen s hlasy věřitelů přítomných nebo řádně zastoupených. Ale podle §151 odst. 2 se v hlasování o způsobu řešení úpadku za přítomného věřitele nepovažuje věřitel, který hlasoval písemně. Jak je tomu v jiných případech, se insolvenční zákon nezmiňuje. Což by tedy znamenalo, že nepřítomní věřitelé sice hlasovat pomocí hlasovacího lístku mohou, ale k jejich hlasu se nepřihlíží. Což podle mého názoru nejen postrádá smysl, ale také omezuje právo věřitele.

Aby bylo usnesení schůze věřitelů přijato, je potřeba, aby pro něj hlasovala prostá většina všech přítomných nebo řádně zastoupených věřitelů. Na každou 1 Kč pohledávky připadá 1 hlas. Tzn. jestliže věřitel vůči dlužníkovi uplatňuje pohledávku ve výši 50 000,00 Kč, má 50 000 hlasů. Problém může nastat, jestliže se do insolvenčního řízení přihlásí věřitel, jehož výše pohledávky převyšuje součet výše pohledávek všech ostatních věřitelů. To by znamenalo, že veškeré rozhodování bude přeneseno na tohoto jediného věřitele. Pro tento případ existují dvě opatření:

- 1) Prvním opatřením je oprávnění soudu zrušit usnesení věřitelské schůze, jestliže je výsledek jednání v rozporu se společným zájmem věřitelů. Toto oprávnění může uplatnit pouze v případě, že je na zrušení usnesení podán návrh buďto ze strany insolvenčního správce nebo ze strany věřitele, který proti tomuto usnesení hlasoval.
- 2) Druhým opatřením jsou výjimky z obecného pravidla pro přijetí usnesení věřitelské schůze, obsažené v zákoně.⁴⁷ Mezi tyto výjimky patří např. §29 InsZ, podle kterého lze insolvenčního správce odvolat pouze tehdy, hlasuje-li pro usnesení nadpoloviční většina všech přihlášených věřitelů nebo § 151 InsZ, podle kterého je přijato usnesení o způsobu řešení úpadku, jestliže pro něj hlasovala většina přítomných nezajištěných věřitelů a většina přítomných zajištěných nebo jestliže pro něj hlasovalo aspoň 90% přítomných věřitelů podle výše jejich pohledávek.

⁴⁵ KOZÁK, J. a kolektiv *Insolvenční zákon a předpisy související; Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení: komentář*. Praha: ASPI, 2009. 61 s. ISBN: 978-80-7357-375-1

⁴⁶ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 114 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

⁴⁷ KOZÁK, J. a kolektiv *Insolvenční zákon a předpisy související; Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení: komentář*. Praha: ASPI, 2009. 60 s. ISBN: 978-80-7357-375-1

3.9 Incidenční spory

Incidenční spory jsou nedělitelnou složkou insolvenčního řízení. Rozhoduje o nich stejný soud jako v insolvenčním řízení a patří sem :

- *spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek*
- *spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení*
- *spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela*
- *spory na základě odpůrcí žaloby*
- *spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem*
- *další spory, které zákon označí jako spory incidenční* ⁴⁸

Pro jiné spory, jichž se účastní insolvenční správce, a které nespadají do výše uvedených kategorií, nelze ustanovení o incidenčních sporech použít.

Incidenční spory se projednávají v rámci insolvenčního řízení, a to na návrh oprávněné osoby.⁴⁹ Návrh incidenční žaloby se podává vždy u insolvenčního soudu a všechny incidenční spory projednává tentýž soudce insolvenčního soudu. Je možné přikázat incidenční spor jinému soudci téhož insolvenčního soudu, a to v případě velkého množství incidenčních sporů nebo jejich komplikovanosti, které by mohly řízení neúnosně protáhnout. O tomto přikázání sporu může rozhodnout jen předseda insolvenčního soudu. Pro jednání o incidenčních sporech se používají ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li insolvenční soud jinak. Soud pro projednání sporu vždy nařídí jednání, jen pokud se účastníci jednání vzdají a soud ve věci rozhodne jen na základě listinných důkazů, může soud rozhodnout bez určení jednání. Vyskytne-li se překážka, kterou nelze nebo se nepodařilo odstranit, insolvenční soud řízení o této žalobě zastaví. Stejně tak soud rozhodne v případě, že žalobu podala osoba neoprávněná nebo má žaloba nedostatky, které nelze odstranit a brání pokračovat v řízení. Stejně soud postupuje v případě, že byla incidenční žaloba podána pozdě. Proti rozhodnutí o odmítnutí incidenční žaloby nebo o zastavení žaloby je možné se odvolat v 15 denní lhůtě. V incidenčním sporu rozhoduje insolvenční soud rozsudkem. Pokud skončí spor smírem, rozhoduje o něm v usnesení.

⁴⁸Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) § 159 odst. 1

⁴⁹ KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář. Praha: C.H.Beck, 2010. 353 s. ISBN: 978-80-7400-320-2

Uzavření smíru může soud schválit jen pokud s ním souhlasí věřitelský výbor (zástupce věřitelů).

V této kapitole jsem nastínila stručný průběh insolvenčního řízení a způsob popírání pohledávek. V poslední kapitole se dostanu k hlavnímu cíli mé bakalářské práce, a to zjistit, co insolvenčnímu řízení přinese zrušení ustanovení § 192 InsZ nebo zda průběh řízení pouze zkomplikuje.

4. Zhodnocení situace po zrušení ustanovení o popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním zákoně

Kde se vzaly první iniciativy návrhu na zrušení ustanovení § 192 odst. 1 věty první Insolvenčního zákona? Jak své rozhodnutí o zrušení odůvodnil Ústavní soud a co na to soudci a advokáti? A proč se proti rozhodnutí Ústavního soudu vyrojilo tolik kritických reakcí? Na to vše se budu snažit v této kapitole odpovědět.

Cílem této kapitoly bude zamyslet se nad tím, zda bylo rozhodnutí zrušit výše zmiňovanou část ustanovení k něčemu dobré nebo stojí pravda na straně kritiků, že zrušení ustanovení k ničemu prospěšnému nepovede, ale právě naopak zbytečně prodlouží soudní spory.

4.1 Stížnosti vedoucí Ústavní soud ke zrušení ustanovení

Již 10. 8. 2009 byla Ústavnímu soudu (dále jen „ÚS“) doručena Ústavní stížnost, ve které stěžovatel popsal případ dlužníka E.CZ a.s, kterého tehdy zastupoval insolvenční správce JUDr. J.K.⁵⁰ Stěžovatel se cítil poškozen jednáním insolvenčního správce, který na přezkumném jednání konaném dne 10.6 2009 nepopřel pohledávku italské společnosti, ač k tomu podle něj mělo dojít. Stěžovatel dále uvedl, že byly v insolvenčním řízení porušeny jeho základní práva zakotvená v čl.11 a čl.36 Listiny základních práv a svobod /čl. 11 zabývající se právem vlastnit majetek a právem na ochranu majetku; čl. 36 zabývající se právem domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu; právo na přezkoumání rozhodnutí veřejného orgánu, cítil-li se být dotčený rozhodnutím poškozen; právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu/⁵¹ a podal návrh na zrušení ust. § 192 odst. 1 věta první, část za středníkem zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (*insolvenční zákon*), které nepřiznává jednotlivým věřitelům právo na popření pravosti, výše či pořadí přihlášených pohledávek. Usnesení ÚS České republiky ÚS 2101/09 ze dne 24.9 2009 však tento návrh zamítlo.

⁵⁰ RICHTER, T. Ústavní soud České republiky: Popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním řízení. Návrh na zrušení části ustanovení 192.odst.1 věta první InsZ, *Obchodněprávní revue*, 2010, č.4, 96-121 s. ISSN 1803-6554

⁵¹ Zákon č. 2/1993 Sb. - Listina základních práv a svobod, v aktuálním znění

Ústavní soud zareagoval až na Ústavní stížnost podanou věřiteli SCA Packaging Česká republika s.r.o, RWE Energy a.s a Středočeské plynárenské a.s, která byla podána v rámci insolvenčního řízení vedeného proti holdingu Bohemia Crystalex Trading (dále jen BCT).⁵² Stížnost byla směřována proti rozhodnutí insolvenčního správce, který nepopřel pohledávku Citibank Europe Plc. ve výši 3,76 miliardy korun. Věřitelé požadovali zrušení tohoto rozhodnutí.⁵³ Jako argument uvedli údajné nerespektování obchodního zákoníku a obcházení zákazu tzv. finanční asistence /rozumí se jí poskytnutí zálohy, půjčky, úvěru či jiného peněžitého plnění nebo poskytnutí zajištění cílovou společností nebo osobou jí ovládanou, a to pro účely získání obchodního podílu nebo akcií v cílové společnosti třetí osobou. Jinak řečeno kupovaná společnost nemůže půjčit peníze na její koupi tomu, kdo ji chce koupit/⁵⁴, při podepsání smlouvy o úvěr holdingu BCT s komerčními bankami. Stěžovatelé uvedli, že předložili insolvenčnímu správci podrobnou právní argumentaci svědčící pro popření pohledávky, avšak insolvenční správce se stížností nezabýval. Dále uvedli, že po tom, co se Městský soud v Praze dozvěděl o důvodné stížnosti věřitelů, měl insolvenčnímu správci uložit se těmito stížnostmi zabývat. Městský soud však dle vyjádření stěžovatelů zůstal v této záležitosti zcela nečinný a poučil věřitele, že nemají právo popírat pohledávky jiných věřitelů dle § 192 odst. 1 Insolvenčního zákona. Dle navrhovatelů jak insolvenční správce, tak Městský soud v Praze upřednostnil princip rychlosti insolvenčního řízení před principem ochrany majetkových práv ostatních věřitelů. V reakci na současný legislativní stav upozorňovali stěžovatelé zejména na to, že pokud insolvenční správce nepopře pohledávku a soud mu v rámci dohlížecí činnosti neurčí tak učinit, nemají věřitelé téměř žádnou obranu proti přihlášení nedůvodné pohledávky jinými věřiteli.⁵⁵ V tom stěžovatelé a následně i Ústavní soud spatřovali porušení práva na spravedlivý proces.

4.2 Zrušení ustanovení a jeho odůvodnění

Obdržená stížnost nebyla Ústavním soudem shledána jako neopodstatněná dle § 43 odst. 2 písm.a), proto byla postoupena plénu Ústavního soudu k rozhodnutí podle čl. 87 odst.1 Ústavy České republiky.⁵⁶

⁵² JURAJ, A.;O popírání a zapírání, [online] 14.07 2010 [cit. 26.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.lexforum.cz>>

⁵³ KUNTOŠ,M.; Crystalex: RWE Energie podala ústavní stížnost [online] 4.8 2009 [cit.4.4. 2011] dostupný z WWW: <<http://www.bad-bull.com>>

⁵⁴ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 161

⁵⁵ JURAJ, A.;O popírání a zapírání, [online] 14.07 2010 [cit. 26.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.lexforum.cz>>

⁵⁶ RYCHETSKÝ,P.; Text nálezu Ústavního soudu PL. ÚS 14/10 [online] 1.7 2010 [cit 12.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz/clanek/3585>>

Na návrh výše zmiňovaných společností rozhodl Ústavní soud 1. července 2010 v plenárním rozhodnutí (PL. ÚS 14/10) § 192 odst. 1 věta první zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů takto:

„Ustanovení § 192 odst. 1 věta první včetně věty za středníkem zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, se z r u š u j e dnem 31. 3. 2011.“⁵⁷

4.2.1 Odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu

Ústavní soud se zabýval postavením insolvenčního správce v insolvenčním řízení a došel k závěru, že v řízení vystupuje jako orgán veřejné moci a nikoli jako zástupce věřitelů.⁵⁸ Rovněž důvodová zpráva k návrhu zákona zmiňovala, že insolvenční správce vystupuje v řízení jako zvláštní procesní subjekt, jenž není ani zástupcem dlužníka ani zástupcem věřitelů. Hypotézy, že insolvenční správce při uznávání výše, pořadí a pravosti přihlášených pohledávek vystupuje jako zástupce věřitelů není možná i z důvodu, že se řízení účastní více věřitelů, jejichž pohledávky si však vzájemně konkurují.

Hlavním smyslem insolvenčního zákona je řešení majetkových vztahů dlužníka, který je v insolvenci, a uspokojení pohledávek věřitelů z majetku dlužníka. Všichni přihlášení věřitelé uplatňují právo na uspokojení své pohledávky z jedné majetkové podstaty dlužníka. Uznání neprávem přihlášené pohledávky (z pohledu její výše, pravosti či pořadí) některého z věřitelů může mít tudíž za následek uspokojení pohledávek ostatních věřitelů v menší míře než by tomu bylo, kdyby byla pohledávka popřena. Dochází tedy k dotčení majetkových práv ostatních věřitelů. Dá se tedy souhlasit se stěžovateli, že rozhodnutí insolvenčního správce o tom, zda pohledávku uzná nebo popře, má závazný vliv na poměrné uspokojení pohledávek a závazně rozhoduje o právech všech ostatních věřitelů.

⁵⁷ RYCHETSKÝ,P.; Text nálezu Ústavního soudu PL. ÚS 14/10 [online] 1.7 2010 [cit 12.2 2011] dostupný z WWW: < <http://www.concourt.cz/clanek/3585>>

⁵⁸ RYCHETSKÝ,P.; Text nálezu Ústavního soudu PL. ÚS 14/10 [online] 1.7 2010 [cit 12.2 2011] dostupný z WWW: < <http://www.concourt.cz/clanek/3585>>

Napadené ustanovení vylučuje možnost věřitele popřít pohledávku jiných věřitelů, a to prostřednictvím jakéhokoli procesního prostředku. Běžným právním prostředkem používaným ke zpochybnění pohledávky věřitele dlužníka je popěrné právo. Jestliže je ustanovením §192 odst.1 větou první, včetně věty za středníkem, odepřeno věřiteli právo popírat pohledávky jiných věřitelů, nemohou se domáhat zpochybnění pohledávky nejen popěrným právem, ale ani jakýmkoli jiným právním institutem. Ústavní soud vyslovil názor, že článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) zakotvuje právo každého domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu. Má-li tedy každý dle čl.36 odst.1 Listiny právo domáhat se ochrany svých práv, nemůže zákon vydaný ústavním zmocněním toto právo naprosto popřít. Lze tedy vyvodit, že zákonodárce v napadeném ustanovení omezil, či dokonce zcela zbavil věřitele práva domáhat se ochrany svých práv a tím tedy čl. 36 odst.1 Listiny popřel. Navíc podle čl. 4 odst. 4 Listiny nelze základní právo popřít, což napadené ustanovení učinilo. V předchozí úpravě zákona o konkursu a vyrovnání bylo právo věřitele popírat pohledávky jiných věřitelů přiznáno, což dokazuje, že takovýto stav je možný.

Městský soud v Praze, proti kterému také byla vznesena stížnost za nečinnost v insolvenčním řízení proti holdingu Bohemia Crystalex Trading, argumentoval zásah do čl. 36 odst. 1 Listiny jako snahu zabránit věřitelům zneužívat svého popěrného práva, kvůli kterým by docházelo ke zbytečným průtahům v řízení. Ztotožňují se s názorem ÚS, že s tímto argumentem nelze souhlasit, protože už předem přisuzuje věřiteli úmysl zneužít popěrného práva, ač mohou být příčiny popření objektivní, a to zejména k nesprávné výši popřené pohledávky jiného věřitele.⁵⁹ Přístup soudu nemůže být pouze spekulativní. Koneckonců zneužít lze každé právo, což znamená, že žádné právo by nemohlo být nikomu přiznáno, protože jej lze zneužít. Rychlost řízení může být uvažována až v případě, že bude řízení vedeno spravedlivě. Proces, který by byl sice rychlý, by neměl smysl, pokud by nebyl spravedlivý a nezaručoval spravedlivý výsledek.

Požadavek na rychlost řízení je garantována jinými instrumenty insolvenčního zákona. Například důvodová zpráva k návrhu insolvenčního zákona vytyčuje, že hlavním cílem je rychlost a efektivnost řízení, což je snahou a cílem každé procesní úpravy. Bohužel praxe ukazuje, že tohoto cíle nelze vždy tak jednoduše docílit. Návrh

⁵⁹ RYCHETSKÝ,P.; Text nálezu Ústavního soudu PL. ÚS 14/10 [online] 1.7 2010 [cit 12.2 2011] dostupný z WWW: < <http://www.concourt.cz/clanek/3585>>

insolvenčního zákona zavedl formální pořádkové lhůty, které by měly proces zkrátit, dále umožňuje zkrácená řízení a postupy a vytváří podmínky pro reálné uplatňování procesních sankcí a pro majetkovou odpovědnost osob. Značný význam má i začlenění incidenčních sporů do rámce insolvenčního řízení.

Ústavní soud shledává napadené ustanovení protiústavním také v kontextu s čl. 13 Úmluvy, podle něhož „*Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností*“. Napadené ustanovení účinné právní prostředky vylučuje.

Dále ústavní soud v rámci srovnání uvádí, že např. dle německé, rakouské či anglické právní úpravy mají věřitelé právo popírat pohledávky ostatních věřitelů. To mimo jiné uvádí také jeden ze stěžovatelů RWE Energie a.s. v doplnění návrhu ústavní stížnosti ze dne 24. 6. 2010, v němž zmiňuje, že země, které mají ekonomické nazírání na právní instituty s daleko delší tradicí než v České republice, respektují práva věřitelů a chtějí se vyhnout možnému naléhání ze strany věřitelů na insolvenčního správce. Zároveň tyto země dokázaly nalézt jiné efektivní způsoby, jak zabránit nepřiměřené délce insolvenčního řízení, aniž by musely jakkoli omezovat věřitelská práva.

V napadeném ustanovení zákonodárce odepřel věřitelům právo popřít pohledávku jiného věřitele, byť tím věřitel sleduje vlastní zájmy ochrany svých majetkových práv. Jde o ochranu práva jednoho věřitele před nesprávnou pohledávkou druhého věřitele. Věřitelé poškození nepopřením pohledávky jiného věřitele insolvenčním správcem, mají možnost domáhat se po správci náhrady škody nebo jiné újmy jim způsobené. Ovšem úspěšným podáním žaloby na náhradu škody způsobené správcem, se neřeší problém nesprávně přihlášené pohledávky jiného věřitele, které mohlo mít za následek uspokojení jeho pohledávky v menší míře a znamenalo dotčení práv jeho i ostatních věřitelů. Jako další negativní důsledky mohu uvést nedovolené zvýhodnění jiného účastníka uznáním jeho pohledávky ve vyšší částce než odpovídá skutečnému stavu, což se promítne i do vyššího poměrového uspokojení jeho pohledávky, než mu po právu patří, nebo v posílení vlivu věřitelů na schůzi věřitelů. Věřitel je oprávněn domáhat se ochrany svých práv a svobod a nemusí být povinen spokojit se pouze až s následným odškodněním. To by odporovalo výše zmiňovanému čl. 36 odst.1 Listiny základních práv a svobod.

V probíhajícím řízení je jistě zájmem všech účastníků na spravedlivou ochranu svých práv a účta k právům jiných osob. Právo účastníka je prvotním zájmem naplnění účelu insolvenčního řízení, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo zvýhodněn vůči ostatním. Tento zájem nemůže být smazán náhradou škody, protože prioritou je právě zamezení takovému stavu, kdy bude některý z účastníků nespravedlivě poškozen. Navíc se může stát, že bude insolvenční správce odpovědnosti za škodu zproštěn. Věřitel tudíž nemá absolutní jistotu, že mu bude náhrada škody insolvenčním správcem zaplacená, i proto se nemůže jednat o efektivní prostředek ochrany práv věřitele.

Ústavní soud ze shora jmenovaných důvodů zrušil ustanovení § 192 odst. 1 větu první včetně věty za středníkem insolvenčního zákona. Toto ustanovení podle něj znamenalo protiústavní mezeru v podobě zúžení okruhu subjektů oprávněných popírat pravost, výši či pořadí přihlášených pohledávek.

4.3 Návrh novely právní úpravy insolvenčního zákona

Popírat pohledávky ostatních věřitelů budou moci ti věřitelé, kteří uplatnili svůj nárok podáním přihlášky pohledávky. Právní uznání a účinky popření pohledávky trvají pouze po dobu, kdy je popírající věřitel přihlášen do insolvenčního řízení jako věřitel.⁶⁰ Pro uznání popření není důležité, zda přihlášená pohledávka popírajícího věřitele byla taktéž popřena, ale jestli je věřitel stále ještě účastníkem insolvenčního řízení. Ne všichni však budou moci popírat pohledávky. Mezi ně patří ti, jejichž pohledávky se uplatňují jinak než přihlášenou pohledávkou, jako např. zaměstnanci dlužníka.

Přihlášenou pohledávku budou moci věřitelé popít pouze před konáním přezkumného řízení, na kterém se má daná pohledávka projednávat a to nejpozději do 3 pracovních dnů před konáním přezkumného jednání. Jestliže se v insolvenčním řízení koná více přezkumných jednání, mohou věřitelé popírat vždy jen ty pohledávky, které mají být na tom kterém jednání projednávány. To bude samozřejmě klást větší požadavky na insolvenčního správce a soudy, aby dodržovaly lhůty ke zveřejnění seznamu přihlášených pohledávek, které budou do projednání v přezkumném řízení zařazeny. V současné praxi však insolvenční správci doplňují přihlášené pohledávky do seznamu ještě před konáním přezkumného jednání, což už nebude možné. Jestliže bude popření

⁶⁰ PACHL, L. Návrh novely insolvenčního zákona spatřil světlo světa., *Konkursní noviny*, 27.10 2010, č.21

podáno později než ve 3-denní lhůtě před konáním jednání, nebude se k návrhu přihlížet a soud jej odmítne. Popřít pohledávku bude možno pouze písemně, a to na předepsaném formuláři⁶¹ vyplněném dle vyhlášky č.311/2007 Sb. o jednání řádu pro insolvenční řízení. Formulář musí obsahovat všechny požadované náležitosti, a to především důvody, které vedly věřitele k popření pohledávky. Tyto důvody musí také řádně doložit kopiemi smluv nebo soudních rozhodnutí či jiných listin, které důvody pro popření pohledávky potvrzují. Další nezbytnou součástí formuláře bude úředně ověřený podpis nebo zaručený elektronický podpis věřitele, který přihlášku podal. Nebude-li ve formuláři uveden důvod popření nebo v něm bude chybět ověřený podpis či jiné údaje uvedené ve vyhlášce, bude návrh na popření pohledávky zamítnut. Jestliže věřitel popře pohledávku jiného věřitele, stane se tím, kdo bude povinen prokázat, že pohledávka byla přihlášena neoprávněně. Důvody popření, které uvedl ve formuláři, již nemůže následně měnit.

Popření pohledávky věřitele nebude mít nikdy vliv na jeho práva spojená s přihlášením jeho pohledávky do insolvenčního řízení. Věřitel, proti kterému byl podán návrh na popření pohledávky od jiného věřitele, nepřijde o své hlasovací právo na schůzi věřitelů a o jeho rozhodovacích právech nemůže rozhodovat ani insolvenční soud, protože dokud nepadne pravomocné rozhodnutí o popření dané pohledávky, bude se na ni pohlížet jako na platnou. Tato část nové úpravy má eliminovat snahu věřitelů ovlivnit průběh hlasování na schůzi věřitelů nedůvodným popíráním pohledávek. Otázkou je, zda nebude výsledek hlasování zpochybněn, jestliže bude pohledávka věřitele, který na schůzi hlasoval, opravdu zjištěna jako neoprávněná a hlasováním věřitel zásadním způsobem ovlivnil průběh insolvenčního řízení. Rozumné by jistě bylo, kdyby o hlasovacím právu věřitele rozhodl insolvenční soud. Svěřit toto právo schůzi věřitelů by nebylo nejlepší řešení, zvláště, když by jednotliví věřitelé mohli začít vzájemně popírat pohledávky všech přihlášených věřitelů, aby je tak vyřadili ze hry o hlasovacích právech. V takovém případě by stejně musel rozhodnout insolvenční soud.

Aby se insolvenční soud vůbec začal podanou žalobou zabývat, musí popírající věřitel u insolvenčního soudu zaplatit 10 000,00 Kč, a to za každou pohledávku, kterou popře. Původně byla tato částka uvažována dokonce dvakrát vyšší. Pokud se tedy některý z věřitelů rozhodne popřít 5 pohledávek, bude muset zaplatit u insolvenčního soudu

⁶¹ pro představu jsem uvedla v příloze formulář pro popření pohledávky věřitelem.

50 000,00 Kč. Právě tento ekonomický postih uvádí Lukáš Pachel, asistent soudce Krajského soudu v Brně, ve svém článku jako možné problematické místo nové právní úpravy. Tato jistota na náklady incidenčního sporu může některým věřitelům znemožnit využít popěrného práva k ochraně vlastnictví, a to zvláště u méně majetných věřitelů.⁶² Předmětem ochrany vlastnictví nejsou jen nabyté statky, ale také důvodná naděje na jejich nabytí, která má také svou hodnotu. Proto může být nepřiměřené zpoplatnění tohoto úkonu bráno jako protiústavní překážka ve výkonu práva. Nebude-li daná částka složena ve lhůtě 15 dnů od skončení přezkumného řízení, insolvenční soud žalobu věřitele odmítne.

Nedostatek finančních prostředků, které povedou k nesložení jistoty, však není problémem jen ekonomicky slabších věřitelů. Problém budou mít také např. finanční úřady, kterým brání ve složení jistoty právní předpisy. Je otázkou, zda bude možno na náklady k incidenčnímu sporu v takových případech použít pravidla o osvobození od hrazení jistoty při předběžném opatření, jak je uvedeno v § 75b občanského soudního řádu.

Dalším místem nové úpravy, které může působit problémy, je podle L. Pachla poměrně krátká doba, kterou má insolvenční soud pro odmítnutí popření pohledávky. Novela insolvenčního zákona totiž stanoví, že odmítnout podání na popření pohledávky může insolvenční soud učinit nejpozději na přezkumném jednání, a to tehdy, pokud předepsaný formulář pro popření pohledávky nesplňuje všechny náležitosti nebo je dodán po stanovené lhůtě. Stanovená lhůta pro odmítnutí bezdůvodných podání nebo špatně podaných žádostí je pro insolvenční soud velmi krátká, a proto hrozí, že při současném vytíženém stavu nebude mít soud dostatek času se se všemi podanými stížnostmi podrobně seznámit. Rovněž byla navržena změna termínu pro konání první schůze věřitelů, která se prodlužuje ze dvou měsíců na tři měsíce od rozhodnutí o úpadku.

V nové právní úpravě také chybí způsob evidování uplatněného popěrného práva věřitelů v upraveném seznamu přihlášek, a to zvláště v případech, kdy bude podání pro popření pohledávky zamítnuto, ale věřitel, jenž popření učinil, se odvolá. Bude se v této situaci, než odvolací soud rozhodne o odvolání proti odmítnutí podání, na přihlášenou pohledávku pohlížet jako na popřenou? A pokud ano, měla by být tato

⁶² PACHL, L. Novela insolvenčního zákona má možná problematická místa, *Konkursní noviny*, č. 05, 2.3.2011

informace zaznamenána v upraveném seznamu přihlášek pohledávek, protože k popření došlo doručením podání a odmítnutí tohoto podání nebude pravomocné.

4.4 Kritiky na rozhodnutí Ústavního soudu

Nedlouho po tom, co Ústavní soud vydal rozhodnutí o zrušení § 192 odst.1 insolvenčního zákona se vyrojily řady kritik, které se zveřejněným rozhodnutím nesouhlasí.

Součástí nálezu ÚS byly také kritiky soudců Vladimíra Kůrky, Jiřího Nykodýma a Miloslava Výborného, kteří se 1. července 2010 účastnili hlasování pléna Ústavního soudu, ovšem s výsledkem spokojeni rozhodně nejsou. Všichni zmiňovaní se shodli na tom, že k ochraně práv věřitelů, kteří se cítí být poškozeni uplatněnou pohledávkou jiného věřitele, je v insolvenčním řízení k dispozici přezkumné jednání, na němž mají věřitelé možnost vznést své pochyby a vyvinout určitý tlak na insolvenčního správce, aby spornou pohledávku zákonným způsobem popřel.⁶³ Zároveň má podle nich insolvenční správce důvodný zájem na spravedlivé posouzení sporné pohledávky, a to aby se vyhnul v zákoně zakotvené odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout ostatním věřitelům.

Za pozornost, dle jejich názoru, stojí také § 5 insolvenčního zákona, podle kterého „nestanoví-li zákon jinak, nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce“.⁶⁴

Podle soudce Jiřího Nykodýma článkem 36 odst.1 Listiny základních práv a svobod práva věřitele omezena nebyla, jak je uvedeno v odůvodnění Ústavního soudu.⁶⁵ Jak čl. 36 odst.1 uvádí, garantuje každému právo domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení je uplatněním práva u nezávislého a nestranného soudu. Okolnost, že věřitel se nemůže v řízení bránit proti uznání pohledávky jiného věřitele, nijak neovlivňuje poskytování soudní ochrany subjektům soukromoprávního vztahu. Smyslem tohoto ústavně zaručeného práva není vytvářet

⁶³ KURKA,V.; Odlišné stanovisko soudce Vladimíra Kůrky k nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/10 [online] 6.7 2010 [cit.15.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>

⁶⁴ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) ,§ 5

⁶⁵ NYKODÝM,J.; Odlišné stanovisko [online] 1.7 2010 [cit.15.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>

progresivní změny soudních sporů, ve kterých stejně nelze vždy uspokojit všechny účastníky řízení, protože ve sporu je obvykle vítěz i poražený. V případě přijaté úpravy, která znemožňovala věřitelům zpochybňovat pohledávky jiných věřitelů podáváním samostatné žaloby, vidí JUDr. Nykodým legitimní krok, a to navzdory argumentacím, že některé zahraniční státy popírání pohledávek věřiteli umožňují. Nová úprava je podle něj možná, ale její neexistence není protiústavní.

Ve své kritice se Jiří Nykodým dále neztotožňuje s odůvodněním Ústavního soudu, že insolvenční správce nevystupuje v řízení jako zástupce dlužníka ani jako zástupce věřitele. Jak uvádí ve svém článku, jedná podle něj insolvenční správce v podstatě na účet úpadce. Jestliže se správce vyslovuje pro uznání nebo neuznání pohledávek věřitelů přihlášených do insolvenčního řízení, jedná jako úředně ustanovený správce majetku úpadce a za něj uznává nebo neuznává platnost pohledávek. Rozhoduje tedy o tom, zda se s věřitelem bude soudit nebo ne.

Dalším důvodem, proč se nemohou soudci Jiří Nykodým a Vladimír Kůrka ztotožnit s rozhodnutím, je upřednostnění objektivnosti řízení před rychlostí. Podle obou uvedených soudců je rychlost řízení velice důležitá pro ochranu majetkových práv jak úpadce, tak všech věřitelů. Smyslem řízení je vyřešit situaci s co nejmenšími ztrátami na majetku zúčastněných stran a předejít dalším ztrátám způsobeným průtahy v řízení. Rychlost řízení je proto jedním z hlavních podmínek splnění tohoto cíle. S tímto názorem však ve své kritice nesouhlasí soudce Miloslav Výborný, ale svůj nesouhlas nijak nekomentuje.⁶⁶

Asi nejtvrdší kritiku Ústavní soud za své rozhodnutí sklídil od Bohumila Havla, který je spoluautorem nového insolvenčního zákona. Ten ve svém článku nařkl Ústavní soud, že zcela ignoroval podstatu insolvenčního práva, neznalost jednoduchého práva a používá vadné návyky z doby zákona o konkursu a vyrovnání.⁶⁷ Bohumil Havel zcela nesouhlasí s tvrzením Ústavního soudu, že insolvenční správce není zástupce věřitelů, a že rozhoduje autoritativně o právech a povinnostech věřitele. Toto tvrzení je dle jeho slov: „*Na první pohled možné, ale již nikoliv na ten druhý, když si korektně uvědomíme*

⁶⁶ VÝBORNÝ, M.; Odlišné stanovisko [online] 1.7.2010 [cit. 15.2.2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>

⁶⁷ HAVEL, B.; Ústavní soud o zrušení části insolvenčního zákona a chyba systému, [online] 28.7.2010 [cit. 28.3.2011] dostupný z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky>>

skutečné postavení správce.“ Dále uvádí, že pokud selhává správce a soud nevykonává dohlédací činnost, není to chyba systému. Má-li každý možnost ovlivnit volbu správce, a má-li insolvenční soud možnost zasahovat a eliminovat negativní důsledky vadného jednání správce, vyvstává zde podle B. Havla otázka, kde dochází k porušení práva na spravedlivý proces, jak uvádí Ústavní soud. Uznává, že selhání některých lidských činitelů je problém, ale rozhodně si nemyslí, že je špatný celý systém. Na závěr podotkl, že Ústavní soud zrušil funkční část zákona, a pokud poukazuje na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, opět dokazuje, že mu uniká význam českého insolvenčního práva.

Měsíc na to se na serveru epravo.cz objevil článek s titulkem: Malá poznámka ke kritice zrušení části insolvenčního zákona, ve kterém advokát Luděk Lisse rázně oponuje Bohumilu Havlovi v jeho názorech na neznalost Ústavního soudu a nazývá jeho povýšené poučování jako nářek dítěte. Své názory opírá L. Lisse o znalosti získané praxí v pozici insolvenčního správce. Uvádí, že názory Bohumila Havla nejsou správné, protože zaměňují příčinu za následek a systémové chyby, kterých je v insolvenčním zákoně mnoho, považuje za selhání jednotlivce, a to soudu a insolvenčního správce.⁶⁸ Naopak souhlasí s Ústavním soudem, že zrušené ustanovení, které bylo legislativní chybou a nahrávalo zejména bankám, odporovalo čl. 36 odst.1 Listiny základních práv a svobod, protože jako advokát se v zastoupení klienta několikrát setkal s nemožností popřít pohledávky jiného věřitele, a proto toho rozhodnutí o zrušení ustanovení podporuje.

Já osobně se v převážné míře ztotožňuji s názory Ústavního soudu, na základě kterých bylo ustanovení §192 odst. 1 InsZ zrušeno. Nicméně nezavrhnuji ani názory kritiků. V reakci na postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení jsem se zprvu přikláněla k názoru soudce JUDr. Jiřího Nykodýma, že insolvenční správce vystupuje v řízení spíše jako zástupce dlužníka. S názorem, že správce zastupuje věřitele, nesouhlasím. Není totiž podle mě možné, stejně jak uvedl v odůvodnění Ústavní soud, aby správce hájil zájmy všech věřitelů. Nicméně po dalším uvážení jsem došla k závěru, že ani názor Jiřího Nykodýma není zcela správný. Jestliže totiž správce vystupuje jako zástupce dlužníka, napadá mě otázka, proč tedy v insolvenčním řízení proti společnosti Bohemia Crystalex Trading (jak uvádím výše v podkapitole 4.1) správce nevěnoval pozornost pohledávce

⁶⁸ LISSE, L.; Malá poznámka ke kritice zrušení části insolvenčního zákona, [online] 21.9.2010 [cit. 2.4.2011] dostupný z WWW: < <http://www.epravo.cz/top/clanky> >

Citibank, ač k tomu měl podle navrhovatelů SCA Packaging a Středočeské plynárenské jednoznačný důvod? Jako zástupce dlužníka by přece měl mít zájem na popření takové pohledávky, která by snížila celkovou dlužnou částku dlužníka. Někomu se může zdát, že můj názor není objektivní, jestliže ho stavím na jediném příkladu, ale i přesto nakonec souhlasím s názorem Ústavního soudu, že insolvenční správce působí v insolvenčním řízení jako zvláštní procesní subjekt, který nestojí ani na straně dlužníka, ani na straně věřitelů. Značné rozpaky pak pociťuji nad názory, že rychlost insolvenčního řízení by měla být postavena nad objektivnost a spravedlivost insolvenčního řízení. S tím nemohu souhlasit, podle mě by měla být rychlost a spravedlivost postavena v řízení na stejnou úroveň, což v našich soudních podmínkách ale asi není zcela možné. Tak například už teď nepřiměřeně dlouhé čekání na výsledek insolvenčního řízení může být dle mého názoru pro malé firmy, které uplatňují vysokou pohledávku vůči dlužníkovi, zcela likvidační. Většina řízení se táhne roky a nelze s určitostí říci, jak často budou věřitelé využívat své nově nabyté právo popírat pohledávky, čímž se jistojistě řízení značně protáhne a nikde není dáno, že čím delší řízení bude, tím spravedlivější bude i jeho výsledek. Ale jistě bude mít jiný názor věřitel, jehož dobrá finanční situace mu dovolí čekat na výsledek insolvenčního řízení bez újmy i několik let a opačný názor bude mít podnikatel v tíživé finanční situaci. Rychlost samotného průběhu insolvenčního řízení i po zrušení sporného ustanovení o nemožnosti popírání pohledávek se dá navíc dle mého názoru efektivně ovlivnit stanovením maximálních zákonných lhůt pro jednotlivé úkony v rámci insolvenčního řízení.

Souhlasím proto jednoznačně s názorem Ústavního soudu, že věřitel má mít aktivní právo na popření pohledávek ostatních věřitelů. Doposud sice jistým způsobem mají možnost insolvenčního správce upozornit na takovouto, z jejich pohledu, spornou pohledávku, ale ne vždy na takovou výzvu správce reaguje. Je proto správné, aby měli mít možnost chránit svá majetková práva. Můj názor, co by laika, zda bylo rozhodnutí o zrušení ustanovení § 192 odst. 2 InsZ protiústavní či nikoli, asi nebude brán na zřetel, ale po prostudování dostupných materiálů a příslušných zákonů jsem došla k závěru, že byli daným ustanovením věřitelé omezeni na svých právech, a tím pádem rušené ustanovení odporuje čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Především však záleží na samotných věřitelích, jak se k nově nabytému právu postaví a na soudech, jak se s větším množstvím práce poperou. Ale v dnešní době, kdy se všichni

honí za penězi, si dokážu představit, že budou věřitelé svého práva zneužívat ve snaze ovlivnit výsledek insolvenčního řízení. Takže ač s důvody zrušení ustanovení souhlasím, nejsem si jista, zda to bude v praxi fungovat tak jak má.

4.5 Příklady popření pohledávek z praxe

Jako první chci uvést příklad Oděvního podniku Prostějov, protože je jistě všem známý a objevují se v něm zajímavé případy popření pohledávek.

Návrh na insolvenční řízení na svou vlastní společnost podal dne 18. 1. 2010 Oděvní podnik se sídlem v Prostějově.⁶⁹ Jako důvod uvedl, že jeho závazky ke dni 8. 1. 2010 činí více jak 200 610 000,00 Kč, z toho 149 575 702,00 Kč je po splatnosti více jak 30 dnů. Návrh na řešení tíživé situace chce dlužník vyřešit na schůzi věřitelů, konané po rozhodnutí o úpadku. Jako reakci na tento návrh rozhodl Krajský soud v Brně o vyhlášení insolvenčního řízení ve věci dlužníka Oděvní podnik a.s. a vyzval všechny věřitele k přihlášení jejich pohledávek. Na přezkumném jednání došlo ze strany insolvenčního správce k popření řady pohledávek, a to především z důvodu nedodržení lhůty pro přihlášení pohledávek nebo chyb v přihlášce, které věřitelé na výzvu insolvenčního správce neopravili. Protože je výčet takto popřených pohledávek v tomto řízení značný, jako příklad uvedu jen některé z nich. Mezi prvními pohledávkami, které správce popřel, byla pohledávka italské společnosti Loro Piana S.p.A ve výši 1 565 000,00 Kč. Důvodem popření byla neúplnost přihlášky a neuvedení právního důvodu vzniku pohledávky. Na výzvu insolvenčního správce věřitel pohledávku doplnil, ale pouze z části, protože jak uvádí insolvenční správce ve své zprávě, věřitel opět neuvedl důvod vzniku pohledávky. Insolvenční soud návrh správce přezkoumal a rozhodl, že účast uvedeného věřitele v insolvenčním řízení končí. Věřitel Loro Piana S.p.A se proti usnesení soudu odvolal s tím, že právní důvod vzniku pohledávky výslovně uvedl již v původní přihlášce. K uzavření smlouvy mezi dlužníkem a věřitelem však došlo ústně, na základě telefonické objednávky, proto nemohl soudu tuto skutečnost doložit písemně pomocí kopie smlouvy. Bohužel ani toto vysvětlení situace odvolacímu vrchnímu soudu v Olomouci nestačilo a usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Jako důvod znovu uvedl, že přihláška neobsahovala řádné odůvodnění vzniku pohledávky. Dále uvedl, že z listin a faktur, které

⁶⁹ INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK; [online] [cit.13.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.isir.info/isir/vyhledavani/>>

věřitel přiložil k přihlášce, nevyplývá skutečnost jejich vzniku a jsou považovány pouze za přílohy, které mají důvod vzniku dokládat. Důvod vzniku musí být uveden v přihlášce samotné. Soud uvedl, že v poslední opravené přihlášce sice byl uveden důvod vzniku pohledávky, ale bohužel tuto pohledávku nedoručil soudu ve stanoveném termínu. Proto také nelze k opravě přihlášky přihlížet. Mezi věřitele, kteří neuvedli ani právní důvod pohledávek ani přihlášku pohledávky nepředložili v českém jazyce, a proto byly jejich pohledávky insolvenčním správcem popřeny, patří také další zahraniční společnosti jako např. skotská společnost HOLLAND & SHERRY LIMITED nebo anglická společnost CLISSOLD & SON LTD. Proti usnesení soudu o popření části pohledávky se též odvolal věřitel hlavní město Praha. Ten podal přihlášku pohledávky ve výši 226 647,00 Kč, která byla na přezkumném jednání insolvenčním správcem zjištěna. Poté ale věřitel doručil soudu doplnění přihlášky, kde stanovenou výši pohledávky navýšil o dalších 243 000,00 Kč. Ustanovení § 192 odst. 2 InsZ sice dává věřitelům možnost měnit důvod, výši či pořadí své pohledávky, nicméně tuto možnost mají pouze do konání přezkumného jednání. Vzhledem k tomu, že doplnění přihlášky věřitel učinil až po přezkumném jednání, rozhodl soud prvního stupně o odmítnutí přihlášky pohledávky, a to o doplněnou částku 243 000,00 Kč. Věřitel se u odvolacího vrchního soudu v Olomouci odvolával na čl. 36 odst.1 Listiny základních práv a svobod, dle kterého se každý může domáhat svého práva. Vrchní soud shledal tento důvod jako nepřipadný a potvrdil usnesení soudu prvního stupně. Jen pro zajímavost, podle znaleckého posudku, který byl vypracován pro konkurzního správce, postačí výtěžek z prodeje pouze pro zajištěné pohledávky České spořitelny, Citi Bank a firmu Pyrgchos Lefkos. Zbytek věřitelů nedostane ani korunu.⁷⁰

Případ společnosti OHL ŽS uvádím z důvodu jeho aktuálnosti a jako příklad popření pohledávky ze strany dlužníka.

Dne 24. 9. 2010 byl Krajskému soudu v Brně doručen insolvenční návrh věřitele Zlaté jablko a.s se sídlem ve Zlíně na zahájení insolvenčního řízení proti největší stavební společnosti v České republice OHL ŽS.⁷¹ Společnost Zlaté jablko (dále jen ZJ) v návrhu uvádí, že s dlužníkem dne 15. 11. 2006 uzavřela smlouvu o dílo na zhotovení Obchodního

⁷⁰ KUBÁTOVÁ, Z.; Většina věřitelů zkrachovalé OP Prostějov se může s penězi rozloučit [online] 22.7 2010 [cit.7.4 2011] dostupný z WWW: <<http://ekonomika.ihned.cz>>

⁷¹ OFICIÁLNÍ SERVER ČESKÉHO SOUDNICTVÍ; [online] [cit.13.3 2011] dostupný z WWW: <<http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>>

a zábavního centra, což taky prokázala kopií smlouvy.⁷² Stavba byla zahájena, ale krátce poté se společnost OHL ŽS začala dostávat do časového skluzu a v okamžiku, kdy dostala mnohem lukrativnější zakázku, podala písemné odstoupení od projektu s odůvodněním, že společnost ZJ porušila své povinnosti, když nedoložila financování stavby. Jak uvádí společnost ZJ v návrhu na insolvenční řízení, bylo podle ní toto odstoupení zcela neplatné, protože již měsíc po podepsání smlouvy předložila dlužníkovi úvěrový příslib České spořitelny a.s. Navrhovatel dále uvedl, že ihned po odstoupení společnost OHL ŽS kontaktoval a upozornil jej na nedůvodnost odstoupení, ale i přesto dlužník ukončil stavební práce a nereagoval ani na opětovné výzvy. V důsledku ukončení práce se dostala výstavba obchodního centra do významného prodlení, proto společnosti ZJ nezbylo nic jiného, než od smlouvy s dlužníkem odstoupit a uzavřít další smlouvu o dílo s jinou společností. Tyto komplikace s nedůvodným odstoupením od smlouvy byly investorem vyčísleny v celkové výši 98 097 369,00 Kč a společnost vyzvala dlužníka k náhradě této škody. Dlužník však na výzvu nereagoval, a protože bylo insolvenčnímu navrhovateli známo, že dlužník má i jiné věřitele (všechny jemu známé věřitele uvedl), jejichž pohledávky jsou po splatnosti více než 30 dní, je to podle něj jasný důkaz, že společnost OHL ŽS je v úpadku. Na to reagovala společnost OHL ŽS výrokem, že podání insolvenčního návrhu je zcela neoprávněné a pohledávku vůči společnosti Zlaté jablko popírá. Podle ní měla sice se společností uzavřenou smlouvu o dílo, ale byla z její strany po právu ukončena, čímž považuje OHL ŽS vzájemné vztahy za uzavřené. Dne 20. 10. 2010 se Krajský soud v Brně usnesl, že se návrh na insolvenční řízení zamítá. Jako odůvodnění uvedl, že pohledávky údajných věřitelů dlužník popírá, a navrhovatel také neuvádí žádné konkrétní informace o tom, jaké údajné pohledávky těchto věřitelů má na mysli. Z tohoto důvodu se soud přiklonil na stranu dlužníka a návrh zamítnul. S tím se společnost ZJ nehodlala smířit a podala proti tomuto rozhodnutí odvolání. Jako důvod odvolání uvádí nesprávný závěr soudu, protože z judikatury nevyplývá, že by byl jako navrhovatel povinen pohledávky označených věřitelů specifikovat co do jejich výše nebo právního důvodu, a proto by měly být informace, které v návrhu uvedl, dostačující. Navrhovatel navíc zpravidla nemá a ani nemůže získat podrobné údaje týkající se pohledávek dalších věřitelů. Toto odůvodnění Vrchnímu soudu v Olomouci stačilo a usnesení prvního soudu změnil tak, že se insolvenční návrh neodmítá. Insolvenční řízení je nyní pouze formální krok a soud bude prověřovat existenci případného úpadku

⁷²INSOLVENČNÍ REJSTRÍK; [online] [cit.13.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.isir.info/isir/vyhledavani/>>

společnosti OHL ŽS a to, zda si společnost Zlaté jablko nárokuje spornou pohledávku oprávněně. Výsledek insolvenčního řízení nebyl do uzavření bakalářské práce znám.

Následující příklad uvádím, protože v něm opět došlo k velmi zajímavému vývoji sporu popření pohledávky ze strany dlužníka.

Dne 25. 11. 2008 dorazil na Krajský soud v Brně návrh na insolvenční řízení proti společnosti KORFIL a.s. /společnost se sídlem v Brně, jenž se zabývala výrobou a úpravou lihu/. Navrhovatelem byl Karel Krejza z Litoměřic, který jak v návrhu uvedl, se stal věřitelem společnosti poté, co získal pohledávku ve výši 2 310 247,00 Kč postoupením od původního věřitele OKZ HOLDING a.s.⁷³ Tato pohledávka byla v době podání více jak 3 měsíce po splatnosti, a protože dlužník nereagoval na výzvy navrhovatele o její zaplacení a byli mu známi i jiní věřitelé společnosti, se kterými se osobně setkal a dohodl na dalším postupu ve věci vymáhání jejich pohledávek, a které v návrhu uvedl, je podle něj zřejmé, že věřitel není schopen plnit své závazky. Proto navrhovatel podal insolvenční návrh spolu s návrhem o povolení reorganizace. Dlužník v reakci na podání insolvenčního návrhu uvedl, že sice je dlužníkem OKZ HOLDING a.s. (dále jen OKZ), ale podle smlouvy o dílo ze dne 3. 8. 2007 nebyla společnost OKZ oprávněna postoupit pohledávku třetí osobě, pokud by k tomu dlužník nedal souhlas, což dlužník neudělal. Navrhovatel tedy nemohl nabýt pohledávku a stát se dlužníkovým věřitelem, což je podle něj jasným nedostatkem insolvenčního návrhu a vyzývá soud k odmítnutí návrhu. S tímto argumentem soud zcela nesouhlasil a dne 5. 3. 2009 vyhlásil zahájení insolvenčního řízení. V usnesení uvedl, že bez ohledu na to, že dlužník zpochybnil právo Karla Krejzy na podání insolvenčního návrhu, má soud za to, že i přesto je zde důvod na zahájení řízení alespoň ze strany dalších navrhovaných věřitelů. Dále soud uvedl, že dlužník nesplňuje podmínky pro povolení reorganizace. Protože byla pohledávka Karla Krejzy přihlášena neoprávněně, o čemž, jak se ukázalo, navrhovatel věděl, je zcela jasné, že by byla insolvenčním správcem popřena. Na to Karel Krejza zareagoval zpětvzetím přihlášky pohledávky a tu samou pohledávku do insolvenčního řízení přihlásil původní věřitel společnost OKZ. V přezkumném jednání bylo popřeno 15 pohledávek věřitelů z důvodu chybně vyplněných přihlášek pohledávek, kteří nereagovali na výzvu insolvenčního správce, aby přihlášku opravili. Na následujícím přezkumném jednání, které se konalo 20. 11. 2009 uznal dlužník všechny přezkoumané

⁷³INSOLVENČNÍ REJSTRÍK; [online] [cit.13.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.isir.info/isir/vyhledavani/>>

pohledávky s výjimkou pohledávky přihlášené společností HYDROTECH s.r.o a CREDIUM a.s , a to ve stejném rozsahu a ze stejných důvodů jako insolvenční správce, ale následně vzal své popření zpět, čímž se pohledávky staly vykonatelnými.

V roce 2004 se se svou pohledávkou přihlásila do insolvenčního řízení, vedeného proti společnosti ARLARA s.r.o, Česká konsolidační agentura (dále jen ČKA). Správce konkurzní podstaty však tuto pohledávku popřel, protože podle jeho názoru měla zaniknout započtením.⁷⁴ ČKA se proti tomuto rozhodnutí odvolala a dne 30. 11. 2005 vydal Vrchní soud v Praze, jakožto soud odvolací, rozsudek, dle kterého byla pohledávka ve výši 150 890 274,00 Kč uznána jako právoplatná.

Dle mého názoru lze na těchto příkladech spatřit laxní přístup věřitelů k insolvenčnímu řízení. Ve většině řízení je odmítnuto na desítek přihlášek kvůli nedodržení stanovené lhůty pro podání přihlášek nebo proto, že přihlášku sice pošlou včas, ale nesprávně ji vyplní a na výzvu insolvenčního správce o její opravu nereagují. Nedodržení stanovené lhůty pro podání přihlášek se mi zdá nepochopitelné. Myslím si, že věřitelé jsou dostatečně vyrozuměni o lhůtě pro podání přihlášek a následcích, které nastanou v případě jejího nedodržení. A i když je lhůta mnohdy stanovena na minimální dobu 30 dní, i tak ji považuji pro vyplnění přihlášky za dostatečnou. Dalším častým důvodem pro odmítnutí přihlášky je nedostatečná pozornost věnovaná jejímu správnému vyplnění. Věnovat přihlášce pozornost by měli věřitelé už jen proto, že se jedná většinou o jedinou možnost, jak získat dlužnou částku zpět. Přihláška však je podle mého názoru velmi nepřehledná a komplikovaná, proto pokud ji věřitel není schopen správně vyplnit sám, zvláště jestliže se jedná o vysokou částku pohledávky, měl by se obrátit s pomocí na osobu nebo společnost, která se tím zabývá nebo má s tímto zkušenosti. Předejde tak následným problémům s případným popřením pohledávky a někdy i opakovaným doplňováním a opravováním přihlášky.

⁷⁴ Výroční zpráva společnosti Česká konsolidační agentura, rok 2005

5. Závěr

Na závěr si dovolím stručně shrnout obsah mé bakalářské práce a výsledek, ke kterému jsem dospěla. Tématem celého tohoto pojednání bylo popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním řízení. Objasnili jsme si základní pojmy jako věřitel, pohledávka a její druhy v insolvenčním řízení a uvedli jsme si některá práva a povinnosti věřitele v rámci insolvenčního řízení.

Ukázali jsme si, jak probíhá insolvenční řízení a samotný proces popírání pohledávek, jaký je právní stav popírání pohledávek ve stávajícím insolvenčním zákoně a nastínili novou právní úpravu zákona platnou od 31.3.2011.

V poslední kapitole jsme pak analyzovali odůvodnění Ústavního soudu, které vedlo ke zrušení stávajícího ustanovení nemožnosti popírání pohledávek věřiteli a kritiky odborné veřejnosti k tomuto usnesení, což bylo také hlavním cílem mé bakalářské práce.

Konkrétněji jsme se zabývali některými současnými i již méně aktuálními případy z právní praxe, které řešily jak popření pohledávek věřitelů, tak spory mezi dlužníkem a věřitelem o samotném podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Některé čtenáře tyto příklady snad zaujmou natolik, že se u doposud neuzavřených řízení budou v budoucnu zajímat o jejich výsledek.

Zamysleli jsme se také nad otázkou, zda tedy bude zrušení ustanovení v insolvenčním zákoně, které věřitelům neumožňuje popírat pohledávky, znamenat krok vpřed anebo bude mít naopak negativní dopad.

Na základě mé analýzy jsem došla k závěru, že připravovaná změna s sebou možná přinese určité komplikace a pravděpodobně i průtahy v rámci insolvenčního řízení, avšak z právního i etického hlediska je dle mého názoru správné, že tato novela právní úpravy zákona bude realizována. Případné nedostatky, které může novelizace obsahovat a které se projeví až po jejím zavedení do praxe, se budou dle mého názoru dále postupně odstraňovat.

Dovoluji si předpokládat, že má práce bude mít pozitivní přínos na povědomí o průběhu a otázkách v rámci insolvenčního řízení zejména u neodborné veřejnosti a seznámí jí se základními principy fungování některých důležitých částí insolvenčního zákona a osvětlí jí důvody navrhovaných změn.

6. Seznam použité literatury

knižní literatura :

- (1) KOTOUČOVÁ, J. a kolektiv *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) komentář*. Praha: C.H.Beck, 2010. 1122 s. ISBN: 978-80-7400-320-2
- (2) KOZÁK, J. a kolektiv *Insolvenční zákon a předpisy související; Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení: komentář*. Praha: ASPI, 2009. 928 s. ISBN: 978-80-7357-375-1
- (3) MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. Praha: Linde, 2009. 400 s. ISBN: 978-80-7201-780-5
- (4) RICHTER, T. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 2008. 471 s. ISBN: 978-80-7357-329-4
- (5) VAIGERT, D.; PHILIPPI, T.; NAVRÁTILOVÁ, H. a kolektiv *Pohledávky-právní příručka věřitele*. Praha: Computer Press, 2006. 268 s. ISBN: 80-251-0881-3
- (6) WINTEROVÁ, A. a kolektiv *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde Praha, 2008. 729 s. ISBN: 80-7201-595-8

tištěná periodika :

- (7) RICHTER, T. Ústavní soud České republiky: Popírání pohledávek věřitelů v insolvenčním řízení. Návrh na zrušení části ustanovení 192.odst.1 věta první InsZ, *Obchodněprávní revue*, 2010, č.4, 96-121 s. ISSN 1803-6554,
- (8) PACHL, L. Novela insolvenčního zákona má možná problematická místa, *Konkursní noviny*, č. 05, 2.3.2011
- (9) PACHL, L. Návrh novely insolvenčního zákona spatřil světlo světa., *Konkursní noviny*, 27.10 2010, č.21
- (10) PACHL, L. Průvodce věřitele insolvenčním řízením. *Právní fórum*, 2008, roč. 5, č. 1, s. 9. ISSN : 1214-7966
- (11) PACHL, L. Výběr z judikatury. *Konkursní noviny*, 8.12 2010, č.24-25

internetové zdroje:

- (12) ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ; Insolvenčních návrhů ve čtvrtletí meziročně o 62 procent víc [online] 4.4 2011 [cit 15.4 2011] dostupný z WWW: <<http://www.financninoviny.cz>>
- (13) ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ; Insolvenčních návrhů ve čtvrtletí meziročně o 62 procent víc [online] 4.4 2011 [cit.18.4 2011] dostupný z WWW: < <http://www.ctk.cz>>
- (14) HAVEL, B.; Ústavní soud o zrušení části insolvenčního zákona a chyba systému, [online] 28.7 2010 [cit. 28.3 2011] dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky>

- (15) INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK; [online] [cit.13.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.isir.info/isir/vyhledavani/>>
- (16) JURAJ, A.; O popírání a zapírání, [online] 14.07 2010 [cit. 26.3 2011] dostupný z WWW: <<http://www.lexforum.cz>>
- (17) KUBÁTOVÁ, Z.; Většina věřitelů zkrachovalé OP Prostějov se může s penězi rozloučit [online] 22.7 2010 [cit.7.4 2011] dostupný z WWW: <<http://ekonomika.ihned.cz>>
- (18) KUNTOŠ, M.; Crystalex: RWE Energie podala ústavní stížnost [online] 4.8 2009 [cit.4.4. 2011] dostupný z WWW: <<http://www.bad-bull.com>>
- (19) KURKA, V.; Odlišné stanovisko soudce Vladimíra Kůrky k nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/10 [online] 6.7 2010 [cit.15.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>
- (20) LISSE, L.; Malá poznámka ke kritice zrušení části insolvenčního zákona, [online] 21.9 2010 [cit. 2.4 2011] dostupný z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky>>
- (21) NYKODÝM, J.; Odlišné stanovisko [online] 1.7 2010 [cit.15.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>
- (22) OFICIÁLNÍ SERVER ČESKÉHO SOUDNICTVÍ; [online] [cit.13.3 2011] dostupný z WWW: <<http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>>
- (23) RYCHETSKÝ, P.; Text nálezu Ústavního soudu PL. ÚS 14/10 [online] 1.7 2010 [cit 12.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz/clanek/3585>>
- (24) VÝBORNÝ, M.; Odlišné stanovisko [online] 1.7 2010 [cit.15.2 2011] dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz>>

zákony :

- (25) Ustanovení § 21 a 22 vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona
- (26) Zákon č. 2/1993 Sb. - Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
- (27) Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
- (28) Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů
- (29) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

ostatní:

- (30) Výroční zpráva společnosti Česká konsolidační agentura, rok 2005

7. Seznam zkratk

BCT	společnost Bohemia Crystalex Trading
ČKA	Česká konsolidační agentura
IČ	identifikační číslo
InsZ	Insolvenční zákon
OKZ	společnost OKZ HOLDING a.s
ÚS	Ústavní soud
ZL	společnost Zlaté jablko a.s

8. Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

Monika Miklovičová

Floriánská 12, Kravaře, 74721

9. Seznam příloh

Formulář k popření pohledávky přihlášeným věřitelem

10. Přílohy

POPŘENÍ POHLEDÁVKY PŘIHLÁŠENÝM VĚŘITELEM

Soud:		Sp. zn.:	
-------	--	----------	--

VĚŘITEL, KTERÝ POPÍRÁ POHLEDÁVKU

01 Typ: Fyzická osoba

Státní příslušnost:^a

Osobní údaje	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Dat. narození: ⁱⁱ		Rodné číslo:	
Údaj o podnik. ⁱⁱⁱ	IČ:		Jiné registr.č.:	
Trvalé bydliště	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

02 Typ: Právnícká osoba

Právní řád založení:ⁱ

Právnícká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ:		Jiné registr.č.:	
Sídlo	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

03 Korespondenční adresa:^{iv}

Korespondenční adresa	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

Elektronická adresa:

Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:

VĚŘITEL, JEHOŽ POHLEDÁVKA JE POPÍRÁNA

04 Typ: Fyzická osoba

Státní příslušnost:^a

Osobní údaje	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Dat. narození: ⁱⁱ		Rodné číslo:	
Údaj o podnik. ⁱⁱⁱ	IČ:		Jiné registr.č.:	
Trvalé bydliště	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

05 Typ: Právnícká osoba

Právní řád založení:ⁱ

Právnícká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ:		Jiné registr.č.:	
Sídlo	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

06	OZNAČENÍ POHLEDÁVKY, KTERÁ JE POPÍRÁNA

POHLEDÁVKA JE POPÍRÁNA:

07	Co do její pravosti:	☐ Ano	☐ Ne
----	----------------------	------------------------------	-----------------------------

08	Co do její výše:	☐ Ano	☐ Ne
Údaj o skutečné výši pohledávky:			

09	Co do jejího pořadí:	☐ Ano	☐ Ne
Údaj o pořadí, v jakém má být pohledávka uplatněna:			

10	VYMEZENÍ DŮVODŮ, PRO KTERÉ JE POHLEDÁVKA POPÍRÁNA

Popření pohledávky přihlášeným věřitelem – vložená strana č.

Verze 1-4

11 Počet vložených stran:**SEZNAM PŘÍLOH:****Povinné přílohy:**

1. Kopie smluv, soudních rozhodnutí a dalších listin dokládajících důvody popření pohledávky.
2. Plná moc udělená přihlášeným věřitelem zmocněnci, pokud je přihlášený věřitele zastoupen na základě plné moci.

12	Seznam příloh:

13 V dne

Podpisem stvrzuje Věřitel ☐ Jiná osoba ☐

14 Věřitel	Příjmení:	<input type="text"/>	Jméno:	<input type="text"/>
	Titul za jm.:	<input type="text"/>	Titul před jm.:	<input type="text"/>
	Bydliště:	<input type="text"/>	PSČ:	<input type="text"/>
	Ulice:	<input type="text"/>	Č. p.:	<input type="text"/>
	Stát:	<input type="text"/>		

15 Jiná osoba – fyzická osoba	Příjmení:	<input type="text"/>	Jméno:	<input type="text"/>
	Titul za jm.:	<input type="text"/>	Titul před jm.:	<input type="text"/>
	Bydliště:	<input type="text"/>	PSČ:	<input type="text"/>
	Ulice:	<input type="text"/>	Č. p.:	<input type="text"/>
	Stát:	<input type="text"/>		

16 Jiná osoba – právnická osoba	Název/obch.firma:	<input type="text"/>		
	IČ.:	<input type="text"/>	Jiné registr. č.:	<input type="text"/>
	Obec:	<input type="text"/>	PSČ:	<input type="text"/>
	Ulice:	<input type="text"/>	Č. p.:	<input type="text"/>
	Stát:	<input type="text"/>		

Podpis:

V případě nedostatku místa použijte volný papír, který označte číslem pole a vložte jej k popření jako přílohu.

ⁱ vyplní se pouze u zahraničních osob

ⁱⁱ datum narození se vyplní, pokud nebylo přiděleno rodné číslo

ⁱⁱⁱ vyplní se pouze u věřitele podnikatele

^{iv} vyplňte, pokud se liší od sídla či trvalého bydliště